

PARTEA III.

CONVERSAȚIUNILE.

NOTĂ. — Aceste conversațiuni prezintă modul exact de a se exprima cu ori-cine, când vorbim. Nu tot-d'auun forma lor este în tocmal acea ficsată de regulele gramaticale, lucru care se înțelege ușor, dacă ne gândim ca în nici o țară limba care se vorbește de ordinar, nu este tot aceeaș cu limba scrisă. Afară de aceasta, pentru a lăsa atât conversațiunei italiene cât și celei române caracterul lor propriu, traducerea din românește în italianește am făcut'o literală, numai atunci când o expresiune corespundea în tocmal cu spiritul și cu vorba în amândouă limbī. Deci scolarul să învețe aceste frase așa cum sunt date, fără a pretinde de a analiza cu gramatica sau cu dicționarul vorbe și locuțiuni proprie ale limbajului vorbit. În fine să se observe întrebuintarea pronumelui *Lui* și *Ella* cu verbul la persoana III. de la singular, în loc de *voi* cu persoana II. de la plural.

NOTA. — Queste conversazioni danno l'esatto modo di esprimersi con chiechessia quando si parla. Non sempre la loro forma è in tutto quella voluta dai precetti grammaticali, e ciò si capisce, quando si consideri che in nessun paese la lingua parlata comoncmente non è la stessa della lingua scritta. Inoltre per lasciare tanto alla conversazione italiana che alla rumena il proprio carattere, la traduzione dall' una nell' altra lingua non si fece letterale, che quando un' espressione si corrispondeva esattamente nello spirito e nella lettera in ambedue le lingue. Lo studioso impari dunque queste frasi così come sono date, senza pretendere di annullare colla grammatica o col dizionario parole e modi di dire propri del linguaggio parlato. Da ultimo si faccia attenzione all' uso del *Lei* e del *Ella* assieme al verbo di terza persona singolare, invece del *voi* colla seconda plurale.

1. Întâlnindu-se cu cine-va.

Bună ziua, bună dimineața (*).
Bună seara, domnule, doamnă,
domnișoară.

1. Incontrânduși con qualcuno.

Buon giorno.
Buona sera, signore, signora, si-
gnorina.

(*) Italianii nu țin nici o dată când salută „*buon mattino*” (bună dimineața); însă ei țin foarte bine: „*sono uscito di buon mattino*” (am eșit foarte de dimineață).

Noapte bună.
 Ce mai faceți?
 Cum vă aflați?
 Sunt bine, vă mulțumesc, dar
 Domnia-voastră?
 Nu prea sunt bine.
 Cum merg treburile?
 Bine. — Destul de bine.
 Ar putea să mcargă mai bine.
 Sunt toți bine la Domnia-voastră?
 Ce mai faceți, Doamnă?
 Nevasta mea nu prea e bine de
 câte-va zile.
 Imi pare foarte rău.
 Ce are?
 A răcit.
 O, nu va fi nimic serios.
 Așa sper și eu.
 Și copilașii ce fac?
 Mulțumesc, sunt toți bine.
 Complimentele fratelui D-voastră.
 De mult n'am avut plăcerea de a
 vă întâlni (să vă văz).
 De ce nu veniți la mine?
 Sunt foarte ocupat.
 Voiți veni într-una din zilele aceste.
 Sper de a vă întâlni, pe la Domnia-
 voastră.
 Sunt aproape tot-d'auna a casă.
 Veniți că mi veți face o plăcere.
 Nu voiți lipsi.
 Respectele mele.
 Remăneți sănătos.
 Salutare.
 Adio.
 Complimente a casă.
 Sărutați-mi copil.
 Mulțumesc.
 Complimente Doamnei.
 Foarte mulțumesc, nu voiți uita,
 fiți sigur.

Buona notte.
 Come sta?
 Come va la di Lei salute?
 Sto bene, grazie, e Lei?
 Non troppo bene. Così, così.
 Come vanno gli affari?
 Bene. — Non c' è male.
 Potrebbero andar meglio.
 Come sta la di Lei famiglia?
 Come sta la di Lei signora.
 Mia moglie è da qualche giorno
 un po' indisposta.
 Mi dispiace assai.
 Che cos' ha?
 È raffreddata.
 Oh, non sarà nulla di grave!
 Così spero.
 E i bambini?
 Grazie, stanno tutti bene.
 Mi saluti suo fratello.
 È molto tempo che non ho il pia-
 cere di vederla.
 Perché non viene a trovarmi?
 Sono stato molto occupato.
 Verrò uno di questi giorni.
 Spero di trovarla a casa.
 Io sono quasi sempre in casa.
 Venga che mi farà piacere.
 Non mancherò.
 La riverisco.
 Stia bene.
 La saluto.
 Addio, Ciao (*colg. și provinc.*)
 I miei rispetti a casa.
 Mi baci i bimbi.
 La ringrazio.
 Mi saluti la sua signora.
 Mille grazie, sarò servita, non man-
 cherò.

Amintiți-vă de mine mamei D-vre. Mi ricordi alla di Lei signora madre
La rivedere. A rivederla.

2. Pentru a întreba despre ceva.

2. Per domandare qualche cosa.

Mă rog, domnule!

Mi scusi, signore!

Vă rog!

La prego!

Cum se numește această stradă?

Come si chiama questa via?

Cum se dice aceasta în italianește?

Come si dice questo in italiano?

Știți românește?

Sa il rumeno?

Vorbiți Domnia-voastră nemțește?

Parla Ella il tedesco?

De mult vă aflați în țară?

Da molto tempo si trova in Romania?

Cum vă place această țară?

Come si trova in questo paese?

Limba este grea?

È difficile la lingua?

Cu cine ați învățat francezește?

Con chi ha studiato il francese?

De cât timp lipsiți de la Italia?

Da quanto tempo manca dall'Italia?

Cine este acel Domn?

Chi è quel signore?

Cunoașteți pe Domnișoara aceea?

Conosce quella signorina?

În ce stradă se află biouroul postal?

Dov' è la posta?

Care este drumul ce merge la gară?

Qual è la via che conduce alla stazione?

La câte ciasuri pleacă trenul la București?

A che ora parte il treno per Bucarest?

Mă rog, Domnule, câte ciasuri aveți?

Mi scusi, signore, che ora è?

Cât costă biletul de aci la Verciorova, cu drumul de fier?

Quanto si paga in ferrovia da qui a Verciorova?

Aveți mult bagajiu?

Ha molto bagaglio?

Când ați plecat?

Quando siete partito?

Ce vreme avem?

Che tempo fa?

Plouă? Este frig? Ninge?

Piove? Fa freddo? Nevica?

Mă rog, puteți să-mi arătați unde șade Domnul Galuppi?

Mi saprebbe indicare dove abita il signor Galuppi?

Pe cine să întreb?

A chi devo domandare?

Pe cine cântați?

Chi cercate?

Ce poștiți?

Che cosa desidera?

Cum vă numiți?

Come vi chiamate?

Cine vă trimite?

Chi vi manda?

La câte ciasuri v'ați întors a casă?

A che ora siete tornato a casa?

Când ați vădut pe fratele meu?

Quando avete visto mio fratello?

Unde mergeți?
 Mergeți cu mine la cafenea?
 Poștiți să jucăm un șah?
 Ați înțeles?
 Ați auzit cea ce am spus?
 Ce e nou?
 Citiți jurnalele?
 Poștiți un pahar cu vin sau un
 șop cu bere?
 La ce vă gândiți?
 Când veți pleca?
 Cum se chiamă această stradă?
 Vă place orașul Londra?
 Cât e de departe de aci până la pod?
 E departe grădina publică?
 Ce spuneți?
 Vorbiți serios?
 La câte ciasuri voiți să vă scol?
 Pot să vă rog ce-va?
 Cum se chiamă profesorul D-tale
 de englezește?
 De cât timp învățați italienește?
 Este o limbă grea?
 Cât plătiți pe lună?
 Unde ședeți?
 Înțelegeți românește?

3. Frasele afirmative.

Da.
 De sigur.
 Negreșit.
 Fără indoială.
 Se poate alt-fel?
 Vă spun că da.
 Este adevărat.
 Este așa cum spun.
 Cred foarte bine.
 Aveți toată dreptatea.
 Sunt singur de cea ce spun.
 Îmi știu sigur.

Dove va?
 Viene con me al caffè?
 Giochiamo una partita a scacchi?
 Ha capito?
 Ha sentito ciò che ho detto?
 Che novità vi sono?
 Legge i giornali?
 Vuole un bicchiere di vino o una
 tazza di birra?
 A che pensa?
 Quando partirà?
 Come si chiama questa via?
 Le piace Londra?
 Quanto c'è da qui al ponte?
 È lontano il giardino pubblico?
 Che cosa dice?
 Dice davvero?
 A che ora devo svegliarla?
 Posso pregarla d'un favore?
 Come si chiama il suo professore
 d'inglese?
 Da quanto tempo studia l'italiano?
 È una lingua difficile?
 Quanto paga al mese?
 Dove abita?
 Capisce Ella il rumeno?

3. Frasi affermative.

Si.
 Sicuro.
 Certamente.
 Senza dubbio.
 Come no?
 Le dico di si.
 È vero.
 È così come le dico.
 Lo credo benissimo.
 Ella ha perfettamente ragione.
 Son certo di quel che dico.
 Lo so di certo.

Vă dau cuvîntul meu de onoare.	Ve lo prometto.
Este dînsul.	È lui. — È desso.
Este dînsa.	È lei. — È dessa.
Adevărat că sunt ei (ele).	Sono proprio loro.
'L știu (cunosc) numai din vedere.	Lo conosco appena di vista.
'L știu de mai mulți ani.	Lo conosco da molti anni.
El nu arc dreptate.	Egli ha torto.
Ea arc dreptate.	Essa ha ragione.
'Mi e somn.	Ho sonno.
'Mi este frig.	Ho freddo.
'Mi e cald.	Ho caldo.
'Mi e foame.	Ho fame.
Sunt deștept.	Sono svegliato.
Mă scol numai de căt.	Ora mi alzo. Mi alzo subito.
Stăpânii sunt la masă.	I padroni sono a tavola.
Doamna n'a mai eșit din odaie.	La signora è ancora nella sua stanza.
Domnul a eșit acuma.	Il signore è uscito or ora.
Sunt obosit.	Sono stanco.
Este târziu.	È tardi.
Mă duc să mă culc.	Me ne vado a letto.
Sunt gata.	Sono pronto.
Am dejunat deja.	Ho già fatto colazione.
Sunt ocupat.	Ho da fare.
Trîsura este gata.	La carrozza è pronta.
Birja este la poartă.	La vettura è alla porta.
Caîi sunt buni.	I cavalli sono buoni.
Este timp să plecăm.	È tempo di partire.
Cred și eu.	Lo credo anch'io.
Am dovezi despre cea ce spun.	Ho delle prove di quanto dico.
Vă garantez că este așa.	Vi garantisco che è così.
Fiți convins de aceasta.	Siätene convinto.
Nimic nu este mai sigur.	Nulla è più certo.

4. Frasele negative.

Nu.
Nu este adevărat.
Nu se poate.
Nu; aceasta este minciună (falș).
Nu cred aceasta.

4. trasi negative.

No.
Non è vero.
Non è possibile.
No; questo è falso.
Non lo credo.

Nici o dată nu voiți crede ast-fel de lucru.	Non crederò mai una cosa simile.
Nu se poate că aceasta să fie adevărat.	È impossibile che ciò sia vero.
Țic că nu.	Dico di no.
Nu Țic nimic.	Non dico nulla.
Nu doresc nimic.	Non voglio niente.
Nu este a casă.	Non è in casa.
Nu s'a sculat încă.	Non si è ancora alzato.
N'am mâncat încă.	Non abbiamo ancora pranzato.
N'am dormit bine.	Non ho dormito bene.
N'am putut să mă încălzesc.	Non ho potuto riscaldarmi.
N'am avut poftă.	Non ho avuto appetito.
Nu știu cine este.	Non so chi sia.
Nu 'l primesc.	Non lo ricevo.
Nu mă voiți duce la Ținsul.	Non andrò da lui.
Nu știu câte ciasuri sunt.	Non so che ora sia.
Nu sunt mulțumit de Ținsul.	Non sono contento di lui.
N'am înțeles nimic.	Non ho capito nulla.
Nu știu nimic de toate acestea.	Non so niente di tutto ciò.
Nu vreați să fiu deranjat.	Non voglio essere disturbato.
Nu primesc scuze.	Non ricevo scuse.
Nu 'mă place vin cu apă.	Non mi piace il vino annacquato.
Berea nu 'mă place.	La birra non mi piace.
Nu poftesc nimic.	Non desidero nulla.
Masa nu este încă gata.	Il pranzo non è ancora pronto.
Nu este pâine destulă.	Non c'è pane abbastanza.
Nu știu la câte ciasuri va sosi.	Non so a che ora egli arrivi.
Nu pot să ies.	Non posso uscire.
Nu sunt așa bine.	Non sto troppo bene.
Nu mă gândesc să mă duc la plimbare.	Non penso d'andare a spasso.
Nu mănânc nici o dată carne seara.	Non mangio mai carne la sera.
Nu aveți dreptate.	Non avete ragione.
Ea nu avea nedreptate.	Essa non aveva torto.
Trăsura n'a sosit încă.	La carrozza non è ancora giunta.
Nu era nici o birjă slobodă.	Non vi era neppure una vettura libera.
Acești cai nu sunt buni.	Questi cavalli non sono buoni.
Trenul n'a plecat.	Il treno non è partito.
N'am timp să pierd.	Non ho tempo da perdere.

Nu pot să viț cu D-voastră.
 N'a sosit încă.
 Nu prea e bine.
 Nu știu ce să vë spun.
 Nu cred că aceasta va fi cu puțință.

Ne zise să nu 'l așteptăm.
 Nu sunt mulțumit.
 El nu are poftă de a eși.
 Nu poate să fie precum ziceți voi.
 E mai bine să nu faceți aceasta.
 Nu 'i-am vorbit nici o dată.
 Eu nu 'l încurajasem
 Nu merită stima noastră.
 Zice că nu are nici o speranță.
 N'a voit să vină.
 Nu veni pentru accasta.
 Să nu ziceți nimic nimeni.
 Măine n'am lecție.
 El n'a făcut tema.
 Nimeni n'a vorbit
 Nu văzui pe nimeni.
 Ea nu voi să ne împrumute o umbrelă.

Nu câștig nimica.
 Voi nu învățați dupe cum ar trebui.

Nu înțeleg acest cuvint.
 Nu știe să citească.
 El nu știe încă să serie.
 Eu nu 'i promet să reușesc.
 Să 'i spuneți să nu mă aștepte.
 Nu găsesc briciagul meu.
 Nu sunt obosit de loc.
 Poate că nici nu va responde.
 Nu este un fapt frumos.
 Tu nu credeați să mă găsești aci.
 Eu nu citiți jurnalele de astăzi.

Non posso venire con Lei.
 Non è ancora arrivato.
 Non sta troppo bene.
 Non so che dirle.
 Non credo che ciò sia possibile.

Ci disse di non aspettarlo.
 Non sono contento.
 Egli non ha voglia di uscire.
 Non può essere come voi dite.
 È meglio che non facciate ciò.
 Non gli ho mai parlato.
 Io non lo aveva incoraggiato.
 Non merita la nostra stima.
 Dice che non spera nulla.
 Non ha voluto venire.
 Non venni per questo.
 Non dica nulla a nessuno.
 Domani non ho lezione.
 Egli non ha fatto il tema.
 Nessuno ha parlato.
 Non vidi alcuno.
 Essa non volle prestarci un'ombrella.

Non guadagno nulla.
 Voi non studiate come dovrete.

Non intendo questa parola.
 Non sa leggere.
 Egli non sa ancora scrivere.
 Io non gli prometto di riuscire.
 Ditegli di non aspettarmi.
 Non trovo il mio temperino.
 Non sono stanco affatto.
 Forse non risponderà nemmeno.
 Non è una bella azione.
 Tu non credevi di trovarmi qui.
 Io non lessi i giornali d'oggi.

5. Pentru a merge în călătorie.

Trebue să plec la Viena.

Când?

Chiar mâine; am primit azi dimineață o telegramă care mă cheamă acolo.

Și veți rămâne mult timp?

Nu știu exact; însă sper de a mă întoarce de azi într'o săptămână.

La câte ciasuri pleacă trenul spre Viena?

Trenul accelerat sosește în gară la două-spre-zece și trei-zeci și cinci de minute noapte, și pleacă la două-spre-zece și patru-zeci; acela de persoane pleacă la nouă de dimineață și este în legătură cu trenurile din Austro-Ungaria; trenul de la trei și jumătate nu merge mai departe de graniță.

În câte ciasuri veți ajunge la Viena?

Cu trenul accelerat cam în opt-spre-zece ore; cu al de persoane în două-zeci și șapte; cel d'antéiu sosește la Viena la șapte seară și al doilea la două-spre-zece și jumătate ziuă.

Câte kilometre sunt de la București la Viena?

O mie o sută cinci-zeci și șapte.

Se oprește mult la frontieră?

Nu; abia timpul pentru revisuirea bagajului de către amployații vamali.

Trebue să vă dați jos din vagon?

Sigur, atât pentru revisuirea bagajului, cât și pentru visarea pașaportului din partea autorităților române și ungare.

5. Per mettersi în viaggio.

Devo partire per Vienna.

Quando?

Domani stesso; ho ricevuto stamane un telegramma che mi chiama colà.

E resterà molto tempo?

Non so precisamente; spero tuttavia d'essere di ritorno fra una settimana.

A che ora parte la corsa per Vienna?

Il treno accelerato (diretto) arriva in stazione alle dodici e trentacinque di notte e riparte alle dodici e quaranta; l'omnibus parte alle nove di mattina ed è in coincidenza diretta coi treni Austro-Ungarici; la corsa delle tre e mezzo di giorno non va oltre il confine.

In quante ore sarà a Vienna?

Col treno celere, in diciotto ore circa; coll'omnibus in ventisette; il primo arriva a Vienna alle sette di sera, il secondo alla mezza dopo mezzogiorno.

Quanti kilometri vi sono da București a Vienna?

Mille cento cinquantasette.

Vi è una lunga fermata al confine?

No; solo il tempo di far visitare i bagagli dagli agenti doganali.

È necessario scendere dalle carrozze?

Certamente, tanto per la visita del bagaglio che per la vidimazione del passaporto da parte delle autorità rumene e ungheresi.

Dar se schimbă și trenu?

Călătorind cu acceleratul nu, fiind-că este un vagon cu destinațiunea directă între București și Viena; dar cu trenul de persoane se schimbă tocmai la Verciorova.

Am observat că vagoanele din trenurile românești sunt în general mai comode de cât acele din Italia; aproape nici o dată lumea nu este așa indosită, și apoi sunt mai bine fabricate și mai elegante.

Este natural, sunt făcute mai de curând; și apoi în România ca și în alte părți, călătorul afară de geamantanele carii le aduce cu sine în vagon, mai are dreptul la transportul gratuit a două-zeci și cinci kilograme de bagagi.

Aceasta este foarte economic; în Italia din contra nu numai că nu se acordă nici o scutire de bagagi, dar nu este permis de a se urca în vagon cu geamantane prea mari.

O! aci la noi fie-care poate să ducă cu sine câte lucruri vrea, și nimeni nu'i face cea mai mică observație.

Costă scump a călători pe drumurile de fier românești?

De loc. Inchipuți-vă că de la un an încoace s'au redus prețurile într'atâta că pentru un parcurs de cinci sute de kilometre, de exemplu, nu se plătește de cât 30 lei în clasa I., 22 în clasa II. și 15 într'a III.; în Italia pentru aceeași distanță s'ar plăti 57, 40 și 26, adică aproape îndoit.

Dar atunci toată lumea trebuie să călătorească în această țară?

Ma si cambia anche treno?

Viaggiando col diretto, no, essendo una carrozza a destinazione diretta fra Bucarest e Vienna; ma coll'omnibus, si cambia treno precisamente a Verciorova.

Ho osservato che le carrozze dei treni ferroviari rumeni sono generalmente assai più comode di quelle d'Italia; non si è quasi mai troppo stivati e poi sono meglio costrutte e più eleganti.

È naturale, sono più recenti; eppoi in Rumania, come in altre parti, il viaggiatore oltre alle valigie che tiene con sé nel suo scompartimento, ha dritto al trasporto gratuito di venticinque chilogrammi di bagaglio.

Ciò è molto economico; in Italia non soltanto non si accorda nessuna franchigia di bagaglio, ma non si permette neppure che si monti nelle carrozze con valigie troppo grandi.

Oh! qui da noi, poi, ognuno si porta quanta più roba può e niuno gli fa la ben che menoma osservazione.

Costa caro il viaggiare sulle ferrovie rumene?

Tutt'altro. Si figuri che, da un anno in qua, si sono ridotti i prezzi di tanto, che per un percorso, ad esempio, di cinque cento chilometri non si paga che 30 lire in prima classe, 22 in seconda, e 15 in terza; in Italia, per una eguale distanza, si pagherebbe 57, 40 e 26, cioè quasi il doppio.

Ma allora tutti viaggeranno, in questo paese?

Aşa chiar este; numărul călătorilor se măreşte în fie-care zi, şi cu toate că preţurile s'au redus, Statul a avut anul acesta un venit mai mare decât anul trecut; este păcat că hotelurile sunt foarte scumpe, ast-fel că nu e prea simţitoare economia ce se face cu ieftinitatea biletului de drum.

Şi lasă scumpe, dar în general otelele, chiar acele în aparenţă mai luxoase, sunt rău întreţinute, şi serviciilelele cât se poate de infect.

De asta nici nu e vorbă. Serviciul există pe tarif, iar servitori se arată toţi câţi sunt, numai atunci când eşti gata să pleci; pentru motiv că ceea ce plăteşti sub numele de serviciu este în folosul stăpânului, ei te smulg alte băcşişuri.

Este un adevărat scandal.

La ce hotel veţi merge când ajungeţi la Viena?

Probabil că la *Métropole*, unde mă dau jos de obicei.

Atunci călătorie bună şi bună reîntoarcere.

Vă mulţumesc foarte mult; salutare; rămâneţi sănătoşi; complimente la toţi de pe a casă.

Adio; la revedere; petrecere bună.

Ioan, pregăteşte cufărul cel mare şi două geamantane; la noapte am să plec.

Ce am să pun în cufăr?

Pune în cufăr două rinduri de haine, pardesiul, două perechi de gheţe, ciorapi, ismene, câte-va flanele, cămaşe de noapte şi de zi călcate; gulerile şi manşetele le vei pune într' unu din geamantane,

Davvero che il numero dei viaggiatori aumenta ogni giorno, e, ad onta della riduzione dei prezzi, lo Stato ha avuto quest'anno un introito maggiore che lo scorso anno; peccato che gli alberghi siano troppo cari; cosicché è poco sensibile l'economia che si fa sul biglietto di viaggio.

E pazienza cari, ma in generale gli alberghi, anche di lusso in apparenza, sono mal tenuti, ed il servizio vi è pessimo.

Non se ne parla neppure. Il servizio esiste sulla tariffa, ma i domestici si fanno vedere a decine solo quando state per partire; colla scusa che ciò che avete pagato di servizio va a vantaggio del padrone, vi cavano di tasca altre mancie.

È un vero scandalo.

A che albergo andrà quando giunge a Vienna?

Probabilmente alla *Métropole*, dove sono solito scendere.

Allora le auguro un buon viaggio e un felice ritorno.

Grazie tante; stia bene; si conservi; mi saluti tutti di casa.

Addio; a rivederci; si diverta.

Giovanni, preparatemi il baule più grande e le due valigie; stanotte devo partire.

Che cosa devo mettere nel baule?

Mettete nel baule due vestiti, il soprabito, due paia di stivali, delle calze, delle mutande, qualche corpetto di flanella, delle camicie da notte e da giorno stirate; i colli e i polsini li metterete in una va-

împreună cu mânușile și cu cravata. Să nu uiți peria de haine și a de cap, pieptenii, săpun, o sticlă cu apă de Colonia, două duzini de batiste și papucii.

Veți lua cu D.-voastră numai umbrela de ploaie saă și umbreluța pentru soare?

Fă din amândouă o singură legătură, împreună cu bastonul.

Postiți ca să spun bucătăresei să gătească ce-va de mâncare pentru drum?

Bine; atunci punc provisiunile în coșuleț: un pui fript, ce-va șuncă, brinză, pâine, o sticlă cu vin, ce-va cognac, un cuțit, o furculiță și un șervet.

Vor fi gata toate.

Măine la câte ciasuri postiți să vă scol?

Ți-am spus că plec noaptea, deci nu mă voiți culca; mai cu seamă că am mai multe lucruri de pregătit. Te vei duce pe la un-sprezece să'mi iei o birjă, ca să mă ducă la gară.

Da, domnule. Nu postiți alt-ceva?

Pentru moment, nimic; ți recomand să ai grijă de casă în timpul lipsei mele. Dacă vin scrisori să le ții la tine până mă voiți întoarce.

Domnule, a venit trăsura.

Bine, vii îndată. Iați-mă. Să nu uiți nimica. Punc pe capră cușorul și un geamantan; restul, l' voiți lua înăuntru cu mine. Adu incoace și cutia cu pălăria. Adio, să ne ve-

ligia, assieme ai guanti e alle cravatte. Non dimenticate la spazzola da vestiti e quella da testa, i pèttini, il sapone, una bottiglietta d'acqua di Colonia, due dozzine di fazzoletti e le pantófole.

Prenderà con sè soltanto l'ombrella da acqua od anche l'ombrellino da sole?

Legàtemi in un fascio ambedue le ombrelle e il bastone.

Vuole che dica alla cuoca di prepararle qualche cosa da mangiare per viaggio?

Sarà bene: in tal caso mettete le provvigioni nel canestro; un pollo arrosto, del prosciutto, del pane, una bottiglia di vino, un po' di cognac, un coltello, una forchetta ed un tovagliolo.

Sarà servita appuntino.

Domattina a che ora devo svegliarla?

Vi ho detto che parto di notte, quindi non andrò a dormire; molto più che ho parecchie cose da preparare. Andrete a prendermi una vettura da piazza verso le undici, per condurmi alla stazione.

Sissignore. Non desidera altro?

Pel momento, no; vi raccomando durante la mia assenza d'aver cura della casa. Se arrivassero lettere conservatele fino al mio ritorno.

Signore, la vettura è alla porta.

Sta bene, vengo subito. Eccomi pronto. Non dimenticate nulla. Mettete a cassetta il baule e una valigia; il resto lo prendo dentro con me. Date qua anche la cappelliera.

dem cu bine, și să nu uiți nimic din cra ce îți am spus.

Plecați liniștiți, domnule; la întoarcerea D-voastră veți găsi tot cum trebuie. Călătorie bună, doarec să ve ved sănătos, sărut mâna.

Birjar, mână mai iute, ca să nu pierd trenul.

Să nu ve fie frică, domnule, mai este peste o jumătate de ceas.

Să mi chiami doi hamali pentru a le preda bagagiul. Iată doi lei pentru cursa și cinci-zeci de bani bacșiș.

Mulțumesc, domnule.

Trenul sosește; se aude fluierând. Luați bilete, domnilor!

Un bilet de clasa doua pentru Viena; cât costă?

Cinci-zeci și opt de lei și douăzeci de bani.

Inregistrați mi acest bagagi; iată biletul meu.

Gata (plecarea).

Addio, a rivederci, mi raccomando, per tutto ciò che vi ho detto.

Parta pur tranquillo; al suo ritorno troverà tutto in ordine. Faccia buon viaggio, a rivederla sana, la riverisco.

Vetturale, sferzate un po' più i cavalli, che non perdessi la corsa.

Non tema, signore, abbiamo una buona mezz'ora di tempo.

Chiamatemi due facchini per consegnar loro il bagaglio. Eccoli due lire per la corsa e cinquanta centesimi di mancia.

Grazie, signore.

Il treno arriva; lo si sente fischiare. Prendano i biglietti, signori!

Un biglietto di seconda per Vienna; quanto è il prezzo?

Cinquant'otto e venti.

Registratemi questo bagaglio; eccovi il biglietto.

Partenza.

6. In Tren.

Urcați-vă, domnilor!

Ce clasă?

A doua.

Dincolo este un compartiment aproape gol.

Pune aci geamantanul, și acolo pe plasă cutia cu pălăria și umbrelele.

Mi dați voie, domnule?

Mă rog,

Cred că trenul este în întârziere.

Da, cu vre-o douăzeci de minute.

Și tot nu plecăm!

6. In Tren.

Móntino, signori!

Che classe?

Seconda.

Da quella parte vi è uno scompartimento quasi vuoto.

Mettete qui la valigia, e su quella rete la cappelliera e il fascio delle ombrelle.

Permette, signore?

Faccia pure, la prego.

Credo che il treno sia in ritardo.

Sì, circa venti minuti.

E non partiamo ancora!

Câte ceasuri aveți la ciasornicul
D-voastră?

La mine am unu și cinci.
Atunci mergeți tocmai cu gara.

Pe la ce oră vom ajunge la
Verciorova?

La trei și patru-zeci și opt.
Și vom pleca?

La trei și trei-zeci.

Cum se poate!!!... să plecăm
înainte de a sosi?

D.-Voastră nu țineți cont de diffe-
rența între ora de la Pesta și
ora Bucureștului, diferență de vre
o jumătate de ceas; trei și jumă-
tate dincolo de frontieră corespund
cu patru dincoace; deci ne vom
opri 12 minute.

Acum înțeleg; Vă mulțumesc.

D-Voastră fumați.

Nu, Domnule, nu fumez.

Poate vă supără mirosul de tu-
tun?

De loc.

Atunci 'mi dați voie?

Cum nu, să nu vă jenați nici
de cum.

De oare ce avem aproape trei
ceasuri înainte de a sosi la gra-
niță, eu voi încerca să adorm.

Domnule, biletul!

Iată-l.

Pregătiți-vă a vă da jos pentru
revisia bagajelor.

Ce, suntem deja la Verciorova?

La antică stație.

Cum se numește gara aceasta?
(ce gară este aceasta?)

Turnu-Severin.

Ah! plăcutul orașel, unde se ad-

Che ora ha al suo orologio?

Il mio fa l'una e cinque.

Allora va bene con quello della
stazione.

A che ora arriveremo a Ver-
ciorova?

Alle tre e quarantotto.

E si parte?

Alle tre e trenta.

Come!!!... si parte prima d'arri-
vare?

Ella non tien conto della diffe-
renza fra l'ora ferroviaria di Pest
e quella di Bucarest, differenza di
mezz'ora circa; le tre e trenta al
di là della frontiera, corrispondono
colle quattro al di qua; dunque
vi è una fermata di dodici minuti.

Ora capisco; La ringrazio.

Il signore fuma?

No grazie, non fumo.

Forse le dà fastidio l'odore del
sigaro?

Oh no! menomamente.

Allora permette?

Senza dubbio, faccia il comodo
suo.

Poiché vi sono quasi tre ore
prima d'arrivare al confine, io pro-
curerò di dormire un poco.

Signore, il biglietto!

Eccolo.

Si preparino a scendere per la
visita dei bagagli.

Come, siamo già a Verciorova?

Alla prima stazione.

Come si chiama questa stazione?
(che stazione è questa?)

Turnu-Severin.

Ah! la graziosa cittadina, dove

miră și acum rămășițele faimosului pod pe care Traian l'aruncă pe Dunăre, sunt aproape opt-spre-zece secole.

Domnule, bine-voiți a deschide acest geamantan.

Nu pot să găsesc cheia.

Aveți ce-va care este supus vămei?

Cred că nu.

Aceste lucruri sunt noi?

Dar nici de cum; se vede foarte bine că sunt lucruri uzate.

Treceți la biroul de pașapoarte.

Acest pașaport nu mai e valabil.

Vă rog să'l vizați și așa; credeam că nu era trebuință de a'l renoi.

Grăbiți-vă Domnule, numai aveți de cât un minut.

Iată isprăvit! Ce de deranjamente pentru formalitățile aceste.

Cel puțin acei cari călătoresc cu fulgeru nu au atâtea supărări. Funcționarii de la vamă și acei de la pașapoarte se urcă ei însuși în tren și călătorii nu suferă de nici un deranjament.

Așa ar trebui să fie pentru toți.

Mi se pare că plecăm.

Păcat că este încă întuneric; vederea Carpaților și a Dunărei este foarte interesantă aci.

Cunosc localitatea; altă dată am făcut voiagiu pe vapor între Pesta și Severin.

Atunci ați trecut faimoasele porți de fier?

Da, și 'mi aduc aminte că nu 'mi făcură aceia impresie la care mă așteptam. Credeam să ved un

s'ammirano ancora i resti del famoso ponte, che Traiano gettò sul Danubio quasi diciotto secoli fa.

Signore, abbia la bontà di aprire questa valigia.

Non posso trovare la chiave.

Ha qualche cosa soggetto a dogana?

Credo di no.

Queste cose sono nuove?

Mã niente affatto; si vede benissimo che sono cose portate.

Passi all'ufficio dei passaporti.

Questo passaporto è scaduto.

La prego di vidimarlo egualmente; credevo che non fosse necessario di rinnovarlo.

Faccia presto, signore, non ha più che un minuto.

Ecco finito! Che noia con tutte queste formalità!

Almeno quelli che viaggiano col treno lampo, non hanno tante secature. Gl'impiegati della dogana e quelli dei passaporti salgono essi nel treno, e i viaggiatori non sono menomamente incomodati.

Così dovrebbe essere per tutti.

Pare che si parta.

Peccato che faccia ancora oscuro; la vista dei Carpazi e del Danubio è assai interessante in questo punto.

Conosco il sito; altra volta ho fatto il viaggio da Pesta a Severin col batello a vapore.

Allora ha passato le famose porte di ferro?

Si, e ricordo che non mi fecero l'impressione che me ne aspettavo. Credevo di vedere un sito selvag-

loc selbatic, cu stânci uriașe, cu munți acoperiți de păduri seculare, și din contră găsiți un canal îngust, unde apa spumegă și valurile se frâng cu sgomot pe pietre. De sigur că cărmaciul trebuie să aibă mare dibăcie pentru ca să știe a conduce vaporul prin acea strâmtoare periculoasă.

Ați observat că marele pietre ce stău în mijlocul râului, seamănă a 'l închide cu totul?

Da; și pare a fi într'un lac, și nu se vede din ce parte se va putea eși.

Insă călătoria pe Dunăre ține prea multe zile.

Este foarte adevărat; de la Pesta până la Severin am făcut două zile și jumătate.

Și apoi costă scump.

Natural; lumea e silită să mănânce și să bea pe vapor, și tariful mâncărilor este destul de scump.

Dar cea ce nu 'mă-a plăcut este prea puțină curățenie ale acestor vapoare pe Dunăre; paturile mai ales sunt o miserie; eu am preferat să mă culc pe o canapea din sala de mâncare.

Ce stație este asta?

Herculesbad, pe care Românii o numesc Mehadia, pe când adevărata Mehadie este o gară mai departe.

Ah! Mehadia, celebrul loc de băi?

Da; în timpul verii este un loc foarte frecventat mai ales de Ro-

gio, delle rupi gigantesche, dei monti coperti da foreste secolari, e invece mi trovai in uno stretto canale, ove l'acqua spumeggia e le onde si frangono rumorosamente contro i macigni. Certo che il pilota deve possedere molta destrezza per condurre il piroscafo attraverso quello stretto e difficile passaggio.

Ha osservato che i grandi massi che sbarrano la corrente del fiume, sembrano chiuderlo totalmente?

Sicuro; si par d'essere in un lago, e non si capisce da qual parte si potrà uscire.

Però il viaggio sul Danubio dura troppi giorni.

Questo è verissimo; da Pest a Severin ci abbiamo messo due giorni e mezzo.

Eppoi è più costoso.

Naturalmente; si è costretti di mangiare a bordo, e la tariffa dei cibi e delle bevande è abbastanza cara.

Ma ciò che non mi piacque fu la poca pulizia di questi vapori che viaggiano sul Danubio; le cucette sono una miseria, ed io ho preferito buttarmi su di un canapè della sala da pranzo.

Che stazione è questa?

Herculesbad, che i Rumeni dicono Mehadia, mentre la vera Mehadia è una stazione più oltre.

Ah! Mehadia, il celebre sito dei bagni?

Sì; durante l'estate è un luogo frequentatissimo soprattutto dai Ru-

mâni și de Unguri. Sunt două sați trei hoteluri mari și un frumos salon unde lumea se întrunește. Pentru câte-ve zile se poate petrece destul de bine.

La câte ciasuri vom fi la Pesta?

La două și un sfert după amiazi.

Se oprește mult trenul?

Numai un sfert de oră.

Atunci nu e timp să mâncăm.

Nu; abia putem să ne dăm jos pentru a cumpăra ce-va la restaurant și să luăm în picioare o ciorbă sau o cafea.

Noroc că am acolo în coșuleț ce-va provisiuni.

Este indispensabil; când cineva călătorește departe trebuie să aibă tot-dea-una mâncare și băutură cu sine.

Încă o jumătate de ceas și vom fi la Szegedin. Este un frumos oraș pe Tisza.

Mi este sete; aș bea un pahar de bere. Conductorele, cât se oprește trenul?

Opt minute.

Se urcă multă lume.

Aci nu mai e loc.

Iertați-mă, domnule, mai sunt două locuri neocupate.

Acesta este locul unui domn, care s'a dat jos un moment și care se va reîntoarce îndată.

Trenul merge mai încet.

Da, din cauză că trece peste un pod.

Ce este clădirea aceea?

Este o fabrică de postavuri.

meni e dagli Ungheresi. Vi sono due o tre grandi alberghi e una sala di convegno, di una graziosa architettura. Restandovi pochi giorni c'è da spassársela.

A che ora arriveremo a Pest?

Alle due e un quarto dopo mezzogiorno.

C'è una lunga fermata?

Solo un quarto d'ora.

Allora non vi è punto il tempo di pranzare?

No, no; appena si può scendere per comprare al ristorante qualche cosa, e bere un brodo o un caffè stando in piedi.

Per fortuna ch'io ho là nel panierino un po' di provvista.

È necessario; quando si fanno dei viaggi piuttosto lunghi bisogna sempre prender con sé da mangiare e da bere.

Fra mezz'ora saremo a Seghedino. È una bella città posta sul fiume Tisza.

Ho sete; vorrei bere un bicchiere di birra. Conduttore, quanto si ferma il treno?

Otto minuti.

Vi è molta gente che sale.

Qui non c'è più posto.

Scusi, signore, ci sono ancora due posti liberi.

Questo è d'un signore che è sceso un momento, e che ora ritorna.

Il treno rallenta la corsa.

Sì, perché si passa un ponte.

Che cos'è quell'edificio.

È una fabbrica di panni.

Și acel sat în valc, cum se numește?

Trebue să fie Sf. Gheorghe.

Pe partea aceasta vederea e mai frumoasă.

Se începe să se vadă cele d'ântei case din Viena.

Suntem aproape de a intra în gară.

Trebue să chiemăm un hamal pentru bagagiū.

Țineți gata recepisa.

Mi pare rău că n'am gologani, ca să dau bacșiș.

Vă voiți schimba eu.

Care este bagagiul D-voastră?

Acest cufăr și aceste geamantane.

Ce număr aveți.

Opt-zeci și cinci.

Birjar, la hotel *Métropole*.

E quel villaggio là in fondo, come si chiama?

Dev'essere San Giorgio.

Da questa parte la vista è più bella.

Si cominciano a vedere le prime case di Vienna.

Siamo per entrare in stazione.

Bisognerà chiamare un facchino per il bagaglio.

Tenga pronto lo scontrino.

Mi spiace che non ho spiccioli, per dare la mancia.

Le cambierò io.

Qual è il suo bagaglio?

Questo baule e queste valigie.

Che numero avete.

Ottantacinque.

Cocchiere, all'albergo *Métropole*.

7. La Hôtel.

Doresc o odaie cu un pat.

La ce etagiū?

Mi este tot una, numai să fie bine expusă și nu internă.

Vă voiți da o odaie foarte bună la al treilea etagiū cu ferestrele la stradă.

Poftiți, Domnule; bagagiul D-stră vă va fi adus sus numai decăt.

Vă place aceasă odaie?

E cam mare; va fi greu de a o încălzi bine.

Să nu credeți, domnule; cu două porți de lemne pe zi, veți avea o temperatură escelentă.

Cât e prețul acestei odăi?

Patru franci pe zi, și cinci-zeci

7. All' Albergo.

Desidero una stanza con un letto.

A che piano?

Mi è indifferente, purché sia bene esposta, e non interna.

Le darò una buonissima stanza al terzo piano sulla via.

Favorisca salire; il bagaglio le sarà portato subito.

Questa stanza le piace?

È un po' troppo grande; sarà difficile il riscaldarla bene.

Non creda, signore; con due porzioni di legna al giorno, avrà un'eccellente temperatura.

Quanto fate pagare la stanza?

Quattro lire al giorno la stanza e

banii serviciul; iluminatul, după numărul lumânărilor ce veți întrebuința vă va costa șase-zeci de bani de sic-care luminare; lemne, un franc porția; aci este tariful tipărit.

E cam scump.

D-voastră veți rămâne mult timp?

Poate o septemână.

Atunci vă putem da odaia, cu serviciul și luminări numai cu patru lei și jumătate pe zi; încălzitul a parte.

Am înțeles.

Dacă doriți să mâncați la hotel, jos este restaurantul, unde veți găsi prețurile avantajoase.

Voiu vedea. Faceți să mi se aducă apă pentru a mă spăla și de băut.

Îndată, domnule. Aci este clopoțelul. Sunați o dată pentru chelner, de două ori pentru fată și de trei ori pentru rânduș.

Am înțeles.

Mă rog, domnule, fiți bun să mi spuneți numele D-voastră.

Iată cartă mea de vizită.

Vă mulțumesc.

Am ceva rufe de spălat, însă trebuie să mi se aducă cel mai târziu poimăine, de oare-ce sâmbătă plec.

Măine chiar veți avea rufele spălate și călcate.

Adu o altă porție de lemne.

Servești-mi dejunul în odaie.

Astă-seară mă voi întoarce a casă târziu, fiind-că mă ducla teatru.

cinquanta centesimi pel servizio; illuminazione a seconda delle candele che userà, contandole a sessanta centesimi ciascuna; la legna una lira per porzione. Del resto veda qui la tariffa stampata.

È piuttosto caro.

Il signore resta molto tempo?

Probabilmente una settimana.

In questo caso potrà avere per quattro lire e mezzo la stanza, col servizio e il lume compreso; il riscaldamento a parte.

Sta bene.

Se desidera prendere nell'albergo i suoi pasti, v'è giù il ristorante, dove potrà mangiare a prezzo conveniente.

Vedrò; fatemi portar intanto dell'acqua per lavarmi e da bere.

Sarà subito servita, signore. Qui c'è il campanello. Suoni una volta pel cameriere, due per la cameriera, tre pel servo.

Sta bene.

Scusi, vorrebbe favorirmi il suo nome?

Eccovi il mio biglietto.

La ringrazio.

Ho un po' di biancheria da far lavare, ma bisogna che mi sia riportata dopo domani al più tardi, perché sabato parto.

Domani stesso avrà la biancheria lavata e stirata.

Portatemi un'altra porzione di legna.

Servitemi la colazione nella stanza.

Questa sera rientrerò tardi, perché vado al teatro.

La or-ce ceas v \acute{e} ve $\acute{\i}$ i intoarce,
portarul v \acute{e} va deschide îndată;
însă hotelul reînăne deschis până
la unu.

Măine să mă scula $\acute{\i}$ i la cinci.

Foarte bine, domnule.

Să'mi face $\acute{\i}$ i socotcala.

Aci e o greșală. In ziua de cinci
n'am luat cafea cu lapte, și aci
'l v \acute{e} d însemnat.

Poate contabilul va fi greșit. Iată
că am scăzut un franc și jumătate.

Chiema $\acute{\i}$ i să mi se aducă jos
bagagiul.

Voi $\acute{\i}$ i să pleca $\acute{\i}$ i cu omnibus?

Nu, să'mi strigi o birjă.

Călătorie bună, domnule.

Adio.

A qualunque ora rientrerà, il
portinaio sarà pronto ad aprirle;
del resto l'albergo rimane aperto
fino all' una.

Domattina chiamatemi alle cin-
que.

Sarà ubbidita, signore.

Presentatemi il conto.

Qui c'è un errore. Il cinque, non
ho preso il caffè col latte e lo
trovo segnato.

Avrà sbagliato il contabile. Ecco,
ho diffalcato una lira e cinquanta.

Fatemi portar giù il bagaglio.

Vuol partire coll' omnibus?

No, chiamatemi una vettura.

Buon viaggio, signore.

Addio.

8. La Birt.

Chelner!

Porunci $\acute{\i}$ i?

Doresc să mănănc. Ce ave $\acute{\i}$ i
gata?

Iată lista de bucate. Pute $\acute{\i}$ i să
alege $\acute{\i}$ i.

Maî înainte de toate să'mi adu-
ce $\acute{\i}$ i un vermuth cu sodă.

Și pe urmă?

O supă de tăiă $\acute{\i}$ ței.

Tăiă $\acute{\i}$ ței s'au isprăvit.

Ce altă supă ave $\acute{\i}$ i?

Pot să v \acute{e} dau un bulion cu o $\acute{\i}$.

Bine, fie și așa.

Dori $\acute{\i}$ i ce-va mezelic.

Da $\acute{\i}$ i'mi puține icre cu lămăie și
câte-va ridichi.

Dacă voi $\acute{\i}$ i o jumătate duzină de
stridi, avem proaspete de tot.

8. Al Ristorante.

Cameriere!

Comandi?

Voglio pranzare. Che c'è di
pronto?

Eccole la carta. Ella può scegliere.

Portatemi prima di tutto un ver-
muth con selz.

E poi?

Una zuppa di taglierini.

I taglierini sono finiti.

Che altra zuppa avete?

Posso servirle un brodo all' ovo.

Ebbene, sia pur così.

Desidera intanto un antipasto?

Datemi un po' di caviale con un
limone e alcuni ravanelli.

Se vuole una mezza dozzina di o-
striche, ne abbiamo di freschissime.

Nu, nu vreaŭ stridiŭ.
Vinul cum 'l poŭtiŭi, alb sau
roŭiŭ?

Daŭi-'mŭ vin negru vechiŭ.

In sticŭă, sau obicinuit de masă?

Obicinuit de masă, numaŭ să fie
bun.

Sare mē rog.

Ce mai poŭtiŭi incă?

Aveŭi cegă, rasol?

Da, domnule, ŝi scumbriŭ proas-
peŭi.

Atuncŭ puneŭi 'mŭ la grătar o
scumbrie. ŝi să fie bine prăjită.

Acuma vē voiŭ da o bună mân-
care de căprioară sau un stufat
de viŭel.

Nu, serviŭi 'mŭ o mâncare de
puiŭ.

Această carne e vechiă ŝi teioasă.

Să nu credeŭi, domnule, poate
nu e tocmai fierță destul.

In or-ce cas această mâncare
nu face nici o para.

Lăsaŭ'o, domnule, vē voiŭ da o
bună bucată de curcan cu garni-
tură de spanac.

Bine, să încercăm curcanul.

Ce friptură alegeŭi?

Miel cu salată.

Salata voiŭi s'o faceŭi D-stră?

S'o faci D-ta; unt-de-lemn e
bun?

Unt-de-lemn este de Luca extra
fin, domnule, ŝi oŭetul e de vin
curat.

Puŭină brinză?

Ce fel de brinză aveŭi?

Olanda, Ementhaler, Roquefort,
Imperial, Gorgonzola, caŝcaval, Lo-
dezan.

No, non voglio ostriche.

Il vino lo vuole bianco o rosso?

Datemi del vino nero vecchio.

Da bottiglia o da pasto?

Da pasto, purchē sia buono.

Il sale, di grazia.

Che altro desidera?

Avete dello storione all'acqua?

Sissignore, ed anche delle arin-
ghe fresche.

Allora mettetemi ai ferri un'a-
ringa; fatela ben cuocere.

Ora le darò un buon úmido di
capretto, o un pezzo di stufato di
vitello.

No, servitemi dell' intingolo di
pollo.

Questa carne è vecchia e tigliosa.

Non creda, signore, forse non
sarà cotta appuntino.

Ad ogni modo questo intingolo
non val niente.

Lo lasci, signore, le darò invece
un buon pezzo di tacchino con
guarnizione di spinacci.

Bene, sentiamo il tacchino.

Che arrosto sceglie?

Agnello con insalata.

La vuol condir Lei l'insalata?

Preparatela voi; l'olio è buono?

L'olio è di Lucca soprafino, si-
gnore, e l'aceto è di puro vino.

Un po' di formaggio?

Che qualità avete?

Olanda, Svizzero, Roquefort, Im-
periale, Gorgonzola, caciocavallo,
Lodigiano.

Dați-mi o bucățică de Gorgonzolă.

Ce mai poștiți?

Nimic mai mult, de cât cafeaua.

Nu poștiți o prăjitură, sau fructe?

Nu, nu mănânc nici prăjituri, nici fructe.

Cafeaua cum o poștiți, turcească sau nemțească?

Nemțească, dar fără zahar.

Faceți-mi socoleală. (Plată!)

Iată o hârtie de o sută de lei; aduce-mi restul.

Datemi un pezzetto di Gorgonzola.

Che cosa desidera ancora?

Niente più, se non il caffè.

Non vuole un dolce, o un frutto?

No, non mangio dolci, né frutta.

Il caffè come lo desidera, alla turca o alla tedesca?

Alla tedesca, ma senza zucchero.

Fatemi il conto. (Il conto!)

Ecco un biglietto da cento lire; portatemi il resto.

9. Intr'o Prăvălie.

Bună ziua.

În ce pot să vă servesc?

Aș voi câte-va cămăși.

Gata sau pe măsură?

Gata.

Ce număr purtați la guler?

Cred patru-zeci; însă va fi mai bine să luați o măsură.

Patru-zeci vă vine prea larg (strimt), trei-zeci și nouă va fi mai bine.

Ce formă de guler? englezesc, înalt sau îndoit?

Englezesc.

Poștiți cămăși toate de olandă, sau numai cu guler, manșete și piept de pânză fină?

Dacă se poate le aș dori toate de olandă.

Avem și cămăși fără guler.

Nu, nu port de cât cămăși cu gulerul cusut împreună. Această calitate e ordinară, nu e prea fină.

Vă înșelați, domnule, în nici o

9. In un Negozio.

Buon giorno.

În che posso servirla?

Vorrei alcune camicie.

Già pronte o su misura?

Pronte.

Che numero di collo porta?

Credo quaranta, ma sarà meglio che prenda una misura.

Il quaranta le va troppo largo (stretto), le starà meglio il trentanove.

Che forma di collo? all'inglese, dritto, o ribattuto?

All'inglese.

Desidera delle camicie di tutta tela, oppure col collo, i polsini e il petto soli di tela fina?

Se è possibile le vorrei di tutta tela.

Abbiamo anche delle camicie senza collo.

No, io non porto che camicie con collo attaccato. Questa qualità è ordinaria, non è troppo fina.

Ella si sbaglia, signore, in nes-

altă prăvălie, nu veți găsi o marfă mai bună.

Mănecele sunt cam lungi.

Incercați una a casă, și dacă nu vă va veni bine, vă vom da altele îndată.

Cât cereți pentru o jumătate duzină.

O jumătate duzină, vă costă o sută șei-zeci și opt de lei; adică paț-spre-zece lei bucata.

Sunt prea scumpe.

Să nu credeți, domnule; observați că aceasta este adevărată Olandă, nescrobilită și deja încercată. Noi nu vindem de cât rufăria de pânză de întâia calitate care s'a spălat înainte de a se confecționa.

Eți vă dau o sută cinc-zeci lei.

E peste puțină; vindem cu preț fics.

Atunci 'mă pare rău că v'am deranjat, dar nu putem să ne înțelegem.

Și mie 'mă pare rău, dar n'am ce să zic. Așa este sistemul Casei.

Va se zică nu puteți să le dați mai ieftin?

Nu, domnule, este imposibil. Prețurile pe care le facem clienților noștri sunt foarte moderate; ne mulțumim cu un mic câștig. D-stră veți găsi în altă parte marfă mai ieftină, dar de sigur că va fi de o calitate foarte inferioară. Incercați.

Ei bine, puneți 'mă într'o cutie șase cămăși, care să fie deja călcate.

Arătați 'mă mănuși.

De ață sau de piele?

De piele, nunnăru șapte și un sfert.

sun altro negozio troverà una merce più fina.

Le maniche sono piuttosto lunghe.

Ella potrà provarne una a casa, e se non le starà bene, glicie cambieremo subito.

Quanto domanda per una mezza dozzina?

Una mezza dozzina le costa cento sessant'otto lire, quattordici lire cioè per ogni camicia.

Sono troppo care.

Non sono punto care; osservi che la tela è vera d'Olanda, senza apparecchio, e già provata. Noi non vendiamo che biancheria con tela di prima qualità e già lavata prima di confezionarla.

Io le do cento cinquanta lire.

È impossibile; vendiamo a prezzo fisso.

Allora mi spiace d'averla incomodata, ma non possiamo combinare.

Duole anche a me, ma non so che dirle; così è il sistema della Casa.

Dunque non può darle a meno prezzo?

No, signore, è impossibile. I prezzi che facciamo ai nostri clienti sono assai moderati, ci accontentiamo di un piccolo guadagno. Ella troverà altrove della merce a più buon mercato, ma certamente di una qualità molto inferiore. Provi.

Ebbene, mi metta in una scatola sei camicie, già stirate.

Mi mostri dei guanti.

Di filo o di pelle?

Di pelle, numero sette e un quarto.

Cu câte butoane?

Cu două butoane, cusut dublu.

Această culoare nu'mi place; nu mai aveți altele?

Iată o culoare frumoasă, care este la modă.

Pielea nu mi se pare destul de mlădioasă.

Incercați și veți vedea; să nu vă fie frică că se descoasă sau se rupe.

Lărgiți-le puțin și puneți ceva pudră în ele; am mâinile asudate.

Vă vin foarte bine. Câte perechi doriți să cumpărați?

Mi ajung două perechi.

Acum vă voiți arăta niște cravate de toată frumusețea, după ultima modă, și care ne au sosit tocmai acuma.

Nu'mi trebuie cravate.

Mă rog, domnule, nu face nimic; vreați numai să vi le arăt; la cas de trebuință veți găsi în magazinul nostru un asortiment bogat.

Cât cereți pentru acest nod de cravată?

Numai patru lei.

Aleg pe aceasta.

Foarte bine, domnule. Nu mai poștiți ceva?

Pentru moment nu.

Unde trebuie să vă trimitem pachetul?

La hotelul Bunului Păstor, odaia No. douăzeci și șase

Peste o jumătate de oră veți avea toate lucrurile. Respectele mele, d-nule, sper că vă voiți mai revedea.

Con quanti bottoni?

A due bottoni; cucitura doppia.

Questo colore non mi piace; non ne ha degli altri?

Eccole un bel colore, che è di moda.

La pelle non mi pare abbastanza morbida.

Li provi e vedrà; non tema che si scuciscano o rompano.

Li allarghi un po' e ci metta della polvere; ho le mani sudate.

Le calzano molto bene. Quante paia ne desidera?

Mi bastano due paia.

Ora le mostrerò delle bellissime cravatte all'ultima moda, che ci sono arrivate giustamente in questi giorni.

Non ho bisogno di cravatte.

Non fa nulla; gliele mostro solo; al caso altra volta volesse, troverà nel nostro negozio un ricco assortimento.

Quanto domanda per questa cravatta a nodo?

Soltanto quattro lire.

Scelgo questa.

Benissimo, signore. Non desidera altro?

Pel momento no.

Dove dobbiamo mandarle il pacco?

All'albergo del Buon Pastore, stanza No. ventisei.

Fra mezz'ora avrò ogni cosa. La riverisco, signore, al piacere di rivederla.

10. Cu un Croitor.

Am trimis după D-stră, căci am trebuință de un rând de haine.

Bine, domnule, am venit cu probele.

Să vedem.

Această stofă nu 'mî ar dispăcea, însă 'mî e teamă să nu fie lână curată.

De lână curată domnule; nici un fir de bumbac, garantez; e stofă engleză.

Cât cereți pentru un costum complet, făcut din această stofă?

Voiți veston sau jachetă.

Jachetă, însă să fie încheiată numai sus.

Înțeleg. Pentru un costum cu această stofă 'mî veți da o sută patru-zeci lei.

Oh!!!

Ce! găsiți că e prea mult?

Dar enorm de scump! Cu o sută patru-zeci lei 'mî fac două rânduri de haine.

Da, dar nu de această calitate, nici lucrute dupe cum vi le voiți lucra ei.

Eh! un costum când s'a purtat un sezon nu mai merge, fie el de or-ce calitate bună.

D-voastră n'aveți dreptate; un bun costum se poartă și doi ani.

Dar moda?

Moda la costum de bărbat nu e așa de capricioasă ca la dame; și apoi cea d'ântîia modă, aceea care nu schimbă nici o dată, este să porți haine de bună stofă și care să te prindă bine.

10. Con un Sarto.

Ho mandato a chiamarla perché ho bisogno di un vestito completo.

Va bene, signore, ho con me le mostre.

Vediamo.

Questa stoffa non mi dispiacerebbe, ma temo che non sia di tutta lana.

Di tutta lana, signore; non c'è un filo di cotone; le garantisco; è stoffa inglese.

Quanto mi prende per un completo di questa stoffa?

Vuole il vestito a giacca o a dosso.

A dosso, ma che si abbottoni solo in su.

Capisco. Per un vestito con questa stoffa mi darà centoquaranta lire.

Oh!!!

Che! trova che è troppo?

Ma enormemente caro! Con centoquaranta lire me ne faccio due dei vestiti.

Si, ma non di questa qualità, né lavorati come voglio lavorarglieli io.

Eh! un vestito quando s'è portato una stagione, non va più, per quanto sia di buona qualità.

Lei ha torto; un buon vestito lo porterà anche due anni.

Ma la moda?

La moda nei vestiti da uomo non è capriciosa, come in quelli da donna; eppoi la prima moda, quella che non cambia mai, è di portare dei vestiti di buona stoffa e che si attàgino bene alla persona.

In sfârșit, cu o sută de lei 'mi faci costumul?

Dar, D-stră glumiți! numai la hăinarul cu haine gata veți găsi un costum cu un ast-fel de preț. Iată domnule, voiesc să vă fac un costum pe care veți fi mândru de a 'l purta: un lason, precum se ved foarte puține; o lucrare fără nici un defect; la haină voiți pune căptușală de saten, și la mânecă căptușală de atlas; vesta, cum o voiți închisă sau deschisă?

Nici prea încheiată, nici prea deschisă.

Ei bine, 'mi veți da o sută douăzeci și cinci lei; este cel din urmă cuvint.

Ei bine, eu sper că voiți rămâne mulțumit; știți că costumele făcute de D-ta, de obicei sunt bine lucrate și cu gust; 'ți dau o sută zece lei.

Nici un ban mai jos de cât o sută douăzeci și cinci lei. Este un preț de favoare, ce vă fac, numai să capăt un mușterei.

Ei bine; fie și așa. Când veți fi gata?

Peste trei zile voiți veni pentru a proba jacheta, și Sâmbătă totul va fi gata.

Vă rog să vă țineți de cuvint. Voiți ceva parole înainte?

De la oamenii de soiul D-voastră nu am obicei să iați nici o dată bani, înainte de a auzi că sunt mulțumiți. Dar, să 'mi dați voie să vă iați măsură.

Domnule, a venit croitorul.

Să poștească înăuntru.

Ieri v'am așteptat toată ziua,

Insomma, con cento franchi, mi fa il vestito?

Ma Lei scherza! appena dal mercante d'abiti fatti può trovare un vestito con tal prezzo: e che vestito! Senta signore, io voglio farle un vestito, ch'Ella sarà superbo di portare: un taglio, come se ne vedono pochi; una confezione inappuntabile; al vestito metterò fodera di raso, e alla maniche fodera di seta; il panciotto lo vuole chiuso o aperto?

Nè troppo chiuso, nè troppo sparato.

Ebbene, mi darà cento venticinque franchi; è la mia ultima parola.

Ebbene, io spero di restar contento; so che i vestiti fatti da Lei sono di solito di buon gusto: le do centodieci lire.

Neppur un centesimo meno delle cento venticinque lire. È un prezzo di favore, che le faccio solo per guardagnarmi un avventore.

Vadi per quello che vuole. Quando sarà pronto?

Fra tre giorni verrò per metterle in prova il vestito, e sabato sarà servita.

Le raccomando d'esser puntuale. Vuole un anticipo?

Dalle persone sue pari, non uso prender mai danaro, prima di essermi sentito dire che sono contente. Piuttosto, mi permetta che Le prenda la misura.

Signore, c'è il sarto.

Fatelo ontrare.

Ieri l'ho aspettata tutto il giorno,

precum 'mî promiserăți, și n'ați venit; era să mă supăr pe dumneata.

Trebue să mă iertați, domnule, n'a fost posibil să isprăvesc mai 'nainte.

Nu face nimic; dați-mî să văd pantalonii.

Mi se pare că sunt cam largi la incingătoare.

Este un defect lesne de reparat; n'am de cât să transportez puțin mai încolo catarama.

De lungime sunt bine.

Acum încercați vesta.

E prea scurtă și face încrețituri.

Scurtă nu este, căci așa se poartă; despre încrețituri aveți dreptate. o voi lua cu mine a casă; știu ce trebue să le fac. Bine voiți a încerca haina.

Mănecele sunt prea lungi.

Se pot scurta lesne. La spate vă vine perfect.

Gulerul mi se pare prea jos.

Când veți fi încheiat haina veți vedea că vă șade foarte bine.

Nasturii nu 'mî plac.

Ii voi schimba.

Buzunarele sunt prea puțin adânci; căptușala putea să fie mai bună.

Iertați-mă, domnule, e căptușală de saten de lână; n'aș ști ce să le puî mai bun. Acum iați cu mine costumul pentru micile reparațiuni de făcut, și astăzi chiar, după amiază, 'l veți avea gata să 'l îmbrăcați.

E mai bine dacă mi-'l trimiteți

conforme la promessa, e poi non è venuta.

Ella deve scusarmi, signore, non mi è stato possibile di terminare più presto.

Non fa nulla: vediamo i calzoni.

Mi pare che siano alquanto larghi alla cintola.

È un difetto che si può riparare facilmente: non ho che da trasportare più in qua la fibbia.

Di lunghezza vanno bene.

Adesso provi il panciotto (gilet).

È troppo corto e fa delle pieghe.

In quanto a corto non lo è: così si porta; per le pieghe, ha ragione, bisognerà che lo riprenda a casa; so io quel che occorre farci. Favorisca mettersi il vestito.

Le maniche sono troppo lunghe.

Si fa presto ad accorciarle. Il dosso le viene una pittura.

Il collo mi pare che cada troppo giù.

Quando lo avrà abbottonato, vedrà che le starà benissimo.

I bottoni non mi piacciono.

Ne metterò degli altri.

Le tasche sono poco profonde; la fodera avrebbe potuto essere migliore.

Scusi, signore, è fodera di raso in lana; non saprei che cosa avrei potuto metterci di meglio. Adesso riprendo con me i vestiti, per quelle piccole riparazioni che occorrono, e oggi stesso dopo pranzo, li avrà pronti da indossare.

Sarebbe meglio che me li man-

măine de dimineață, căci după prânz poate nu mă găsiți a casă.

Foarte bine, cum poștiți. Respec-tele mele.

La revedere.

dasse domattina, perché dopo pranzo forse non sono a casa.

Bene, com' Ella desidera. La riverisco.

A rivederla.

11. O Visită.

Mi se pare că cine-va a sunat. Dute să vezi la poartă.

Pe cine căutați, domnule?

Mă rog: aci șade D-l advocat Lorenzi?

Da, domnule.

Aș putea să 'l vorbesc?

Mă duc să văd dacă n'a eșit.

Mă rog, numele D-voastră?

Spune-ți că este un domn străin, pe care el îl cunoaște, și care ar dori numai să 'l vadă.

Cucoană, este un domn care vrea să vorbească cu Domnul Lorenzi.

Spune-ți să poștească.

Bună dimineață, doamnă, bine-voiți a mă ierta dacă vă supăr; doream să vorbesc cu Dl. Lorenzi.

Vă rog, poștiți în salon: ședeți, va veni numai de cât.

Iertați-mă îndrăzneala, doamnă: am, poate, onoarea să vorbesc cu Doamna Lorenzi?

Da, domnule.

Atunci dați-mă voie să mă prezint singur: Demetre Crisenghi, inginer de la București, prietinel bărbatului D-voastre.

Ah, D-voastră sunteți Domnul Crisenghi! 'mă pare bine de cunoștința; bărbatul meu 'mă vorbea adesea ori de D-voastră; el nu poate

11. Una Visita.

Mi pare che qualcuno abbia suonato. Andate a vedere alla porta.

Chi cerca, signore?

Di grazia, abita qui il signor avvocato Lorenzi?

Sissignore.

Potrei parlargli?

Vado a vedere se non è uscito. Vuol favorirmi il suo nome?

Ditegli che è un signore straniero di sua conoscenza, che desidera solo vederlo.

Signora, è un signore che domanda di parlare al signor Lorenzi.

Fatelo entrare.

Buon giorno, signora, voglia scusarmi se La incómodo; desideravo parlare col signor Lorenzi.

La prego, favorisca in salotto: si accomodi, viene subito.

Perdoni l'ardire: ho forse l'onore di parlare colla signora Lorenzi?

Per servirla.

Allora mi permetta di presentarmi io stesso: Demetrio Crisenghi, ingegnere di Bucarest, amico di suo marito.

Ah, Lei è il signor Crisenghi! sono lieta di far la sua conoscenza: mio marito mi parlò di Lei spesse volte; egli non dimentica mai la

să uite primirea amabilă ce a avut în casa D-voastră când acum căți-va ani a fost în România. Va fi foarte vesel de a vă vedea. Iată tocmai bărbatul meu.

Oh, scumpe amice, cât de vesel sunt de a te vedea; dar ce întâmplare te a adus aici?

Ce vrei; zice proverbul: munții stau pe loc, iar oamenii se întâlnesc. Aveam mare dorință să văd Italia, și sosind aci la Roma, întâia vizită pe care o fac este la D-ta.

Foarte bine. Dar spune-mi când ai sosit?

Ieri de dimineață. Eu n'aveam adresa D-tale, și a trebuit să întreb mult până să găsesc pe cine-va care să-mi arete unde șezi.

Și cât timp ai de gând să te oprești?

Eu mă gândesc să rămân la Roma o săptămână, apoi vreau să vizitez restul Italiei. Am un bilet circular valabil șai-zeci de zile, deci am destul timp să mă opresc puțin pretutindeni.

La ce hotel te ai dat jos?

La hotel Constanți, este un bun hotel, poate și prea de lux.

Adevărat, este un hotel dintre cele mai d'întâi, noi, și foarte frecventat de aristocrație străină. Dar spune-mi, ce fac prietenii noștri de pe acolo? Vernescu, Ioanidi; sunt sănătoși?

Sunt toți bine, și m'au însărcinat să-ți aduc salutările lor. Ei nu uită nici o dată zilele frumoase petrecute cu D-ta.

gentile accoglienza avuta in casa sua quando alcuni anni sono venne in Rumania. Sarà molto felice di vederla. Ecco giustamente mio marito.

Oh! caro amico, quanto sono felice di vederla; ma come mai qui?

Che vuole, dice il proverbio: le montagne stan ferme, gli uomini s' incontrano. Avevo gran desiderio di vedere l'Italia, e capitando qui a Roma, la prima visita che fo è a Lei.

Ma Lei ha fatto benissimo. E mi dica, quando è arrivata?

Ieri mattina. Io non avevo il suo indirizzo e dovetti domandar molto prima che qualcuno abbia saputo insegnarmi la sua casa.

E quanto tempo pensa fermarsi?

Io conto di rimanere a Roma una settimana, e poi voglio visitare il resto d'Italia. Ho un biglietto circolare valevole sessanta giorni; ho dunque tempo di fermarmi un po' dappertutto.

A che albergo ha preso alloggio?

All'albergo Costanzi; è un buon albergo, forse un po' troppo di lusso.

Ah sì, è un albergo di primissimo ordine, nuovo e molto frequentato dall'aristocrazia straniera. Ma mi dica, che fanno i nostri amici di laggiù? il Vernescu il Ioannidi; sono sani?

Stanno tutti bene, e mi raccomandarono di portarle i loro saluti. Essi non dimenticano mai le belle giornate passate in sua compagnia.

Mulțumesc, bunătaței D-voastră. Și în România ce mai e nou?

Tot vechi: astă-zî politica, ca tot-dea-una însă, umple jurnalele. Veî ști că camerele s'au disolvat, că la 9 Aprilie se vor face alegerile noi, că liberalii se luptă pentru a scoate puterea din mână conservatorilor, și aceștia se luptă pentru a o conserva; fie-care crezând de a putea face mai bine, și la sfîrșit, lăsând timpul precum l'au gîsit. Eî în politică nu prea mē amestec. 'mî fac datoria mea de cetățean și mē gîndesc că ori ce partid poate să folosească țerei, dacă lucrează cu minte și are intențiuni cinștite.

Foarte bine și eî asemenea împărtășesc opiniunea D-tale. Spune'mî, ai început să vizitezi monumentele din Roma?

Da; ieri am fost să ved Sf. Petru și Coloscul; astă-zî vreaū să merg la Pantheon și la Pinciu.

Eî bine, va fi pentru mine o mare plăcere să te însoțesc; dar acuma să regulăm o altă afacere. D-ta trebuie să remăi cu noi la masă, nu numai astă-zî, dar în toate zilele cât vei rămene la Roma.

Aîda-de! aceasta e prea mult; primesc să stău o zi, numai pentru plăcerea de a fi cu D-ta și cu prea amabilă soția D-tale; însă nu pot să'mî permit să'ți causez o mai mare supărare.

De ce supărare vorbești, nene? Nu'ți aducî aminte cum am profitat de ospitalitatea ce Români, și

Grazie, loro bontà. E in Rumania che c'è di nuovo?

Tutto di vecchio; oggi la politica, come sempre del resto, fa le spese dei giornali. Saprà che le camere furono sciolte, che al nove aprile avranno luogo le nuove elezioni, che i liberali lottano per togliere il potere di mano ai conservatori e questi lottano per conservarlo; ciascuno credendo di poter far meglio, e dopo tutto, lasciando il tempo che trovano. Io, di politica non troppo mi curo, faccio il mio dovere di cittadino e penso che qualsiasi partito può giovare alla patria, se ha senno e buoni intendimenti.

Bravissimo, ed io pure sono della sua opinione. Mi dica, ha cominciato a visitare i monumenti di Roma?

Si; ieri fui a vedere San Pietro e il Colosseo; oggi voglio andare al Pantheon e alla passeggiata del Pincio.

Ebbene, mi farò un piacere di accompagnarla: ma intanto regoliamo un'altra cosa. Ella deve restar qui da noi a pranzo non solamente oggi, ma tutti i giorni che starà a Roma.

Oh! questo è troppo; accetto di cuore l'invito per un giorno, e solo pel piacere di trovarmi in sua compagnia; ma maggior incomodo non voglio darle.

Di che incomodo parla Lei? Non si ricorda come io a Bucarest profitai della cortese ospitalità che i

D-ta în particular, mi-ai oferit acum patru ani? Pentru mine nu numai că mi faci o mare plăcere, dar mi oferi ocazia să implinesc o datorie de recunoștință către un fiu al României, al iubitei surori a Italiei. Eu îți voi servi de ciceron; te voi conduce prin toate locurile cele mai interesante, vom vizita împreună muzeele și bisericile acestui faimos oraș.

Pentru aceasta îți sunt foarte recunoscător.

Vom merge la teatru: la Argentina e operă, și la Valle dramă, cu artiștii de prima ordine. Știi că muzica îți place.

Oh! foarte mult, și mai cu seamă muzica italiană. Și D-ta cum petreci timpul? Tot cu cărți?

Tot său aproape. Ce vrei? cărțile sunt prietini nostri cei mai credincioși; cu ei conversăm când suntem plictisiți de miseriile vieții, și dacă una nu ne prea place, iată îndată o altă care ne înveselește inima și ține deșteaptă mintea noastră.

Și eu citesc destul, când ocupațiunile mi lasă timp; am adus cu mine o bibliotecă întreagă.

Ce impresie îți a făcut Roma, când ai sosit?

Ți voi spune; la sosirea nu putui să observ partea interesantă; mi se păru un oraș ca și un altu însă, când ieri de dimineață eșii prin strade, rămăsei încântat de minunile antice și moderne, cari se prezintă înaintea ochiului la fiecare pas.

Rumeni e lei în particolare mi offerero? Per me oltre che un gran piacere è un dovere di trattenerla qui con me, un debito di gratitudine vero un figlio della Rumania, cara sorella d'Italia. Eppoi le farò da cicerone; la condurrò io a vedere ciò che v'è di più interessante nei musei e nelle chiese di questa nostra famosa città.

Di questo le sono oltremodo riconoscente.

Andremo di sera al teatro: all'Argentina vi è opera, e al Valle dramma, con artisti di prim'ordine. So che la musica le piace.

Oh infinitamente! e soprattutto la musica italiana. E Lei come passa il suo tempo? sempre coi libri?

Sempre o quasi. Che vuole? i libri sono gli amici più fidi; con essi conversiamo quando siamo annoiati delle miserie della vita, e se uno di loro non ci va a genio ve n'è subito un altro che ci rallegra il cuore e tien desta la nostra intelligenza.

Anch'io leggo molto, quando ne ho il tempo; ho portato con me una intera biblioteca.

Che impressione le ha fatto Roma quand'è arrivata?

Le dirò; al momento dell'arrivo non potei scorgerne il lato interessante; mi pareva una città come un'altra; quando però ieri mattina uscii nelle vie, rimasi meravigliato delle straordinarie bellezze antiche e moderne, che si presentano all'occhio ad ogni piè sospinto.

Aşa este; sosind cu drumul de fier, nu pare de loc a fi aproape de oraşul unde au domnit regi, împăraţi, şi papi atât de puternici; de oraşul care altă dată a stăpânit lumea întreagă, care este centrul creştinismului, şi care adună în sine tot ce antichitatea şi arta modernă au mai splendid şi interesant.

Cât de frumoase şi măreţe palate, ce de fântâni, ce de biserici, ce de monumente antice aşa bine conservate! Eu cred că pentru acela care ar voi să vadă şi să studieze tot ce se află în Roma, nu i ar ajunge un an de şedere în acest oraş.

De sigur; sunt străini cari vin în fie-care an câte patru sau cinci luni, şi care stau zile întregi în contemplaţiune înaintea unui tablou al lui Rafael, unui afresco al lui Michelangelo, unui arc de triumf, unui templu păgân unei statue sau inscripţiune antice.

N'am văzut încă Colona Traiană, şi e o ruşine pentru un Român.

Vom merge chiar astă-zî s'o vedem, căci nu e departe de aici. Înainte de a pleca trebuie să vizităm şi împrejurimile oraşului, mai ales Via Appia, unde sunt mormintele interesante ale patricienilor din Roma vechiă.

Da, da, vom merge pretutindeni. Când mă voi înloarce a casă voi spune la toţi prietenii că, dacă cine-va vrea să ştie ce e viaţa, trebuie să călătorească, să vină aici, căci numai aci se trăieşte şi

Così è; arrivando in ferrovia, non sembra affatto d'esser vicini a quella città ove hanno avuto sede re, imperatori e papi tanto potenti; alla città che altra volta dominò il mondo intero, che è centro del cristianesimo, e che raccoglie nelle sue mura tutto ciò che l'antichità e l'arte moderna hanno di più splendido e interessante.

Quanti grandiosi palazzi, quante fontane, quante chiese, quanti monumenti antichi, si bene conservati! lo credo che, per chi voglia vedere e studiare tutto ciò che si trova in Roma, non gli basta un anno di dimora in questa città.

Certo; vi sono stranieri che vengono in ogni anno quattro o cinque mesi, e che stanno giornate intere in contemplazione dinanzi ad un quadro di Raffaello, ad un affresco di Michelangelo, ad un arco di trionfo, ad un tempio pagano ad una statua od iscrizione antica.

Non ho veduto ancora la Colonna Traiana, ed è vergogna per un Rumeno.

Andremo a vederla oggi stesso: non è lontana di qui. Prima che Ella parta, visiteremo anche i dintorni della città, e soprattutto la Via Appia, ove si trovano le tombe interessanti dei patrizi della vecchia Roma.

Si, si, andremo dappertutto. Quando ritornerò in patria, dirò a tutti gli amici che, se qualcuno vuol sapere che cosa è la vita, deve viaggiare, venir qui, che solo qui si vive cogli occhi e collo spirito. Ora me

cu ochii și cu sufletul. Acuma mă duc la hotel să scriu câte-va scrisori; unde ne vom întâlni?

Stai, prietene: te însoțesc și ieș până la piața Colonna; acolo îți voi arăta o cafenea unde după prânz ne vom întâlni, sau mai bine voi veni la hotel să te iaș.

Domnule Crisenghi, mi dați voie să vă ofer o linguriță de compotă de fructe? de sigur că nu e ca dulceața de pe la D-voastră. Bărbatul meu mi spune că damele române sunt perfecte în specialitatea aceasta; nu e așa?

Da, doamnă, așa este, dar la D-stră aveți fructe așa de delicioase, că e păcat a le mânca alt-fel de cât naturale. Dar pentru ce vă supărați?

Nu e nici o supărare; mă rog. Să mergem.

Sunt gata.

La câte ore va fi gata masa?

Pe la șase ca de obicei.

Bine, vom fi a casă la șase punct.

Respectele mele, doamnă.

La revedere de seară, domnule Crisenghi.

ne vado all'albergo a scrivere alcune lettere; dove c'incontreremo?

Un momento, amico; io l'accompagno fino a Piazza Colonna; là le mostrerò un caffè dove dopo pranzo ci troveremo, o piuttosto verrò all'albergo a prenderla.

Signor Crisenghi, mi permette che le ofra un cucchiaino di conserva di frutti? certo non è come quella che si trova da Lei. Mio marito mi racconta, che le signore rumene sono perfette in questa specialità.

Si, signora, ma qui da loro vi sono frutti così deliziosi che è peccato mangiarli in altro modo che naturali. Ma perché s'incomoda?

Non è nessun incomodo; favorisca.

Andiamo.

Son pronto.

A che ora il pranzo sarà in tavola?

Verso le sei, come al solito.

Sta bene, alle sei in punto saremo qui.

I miei ossequi, signora.

Al piacere di rivederla, signor Crisenghi.

12. Limba Italiană.

D-voastră vorbiți italienește?

Puțin; înțeleg mai bine de cât vorbesc.

Pentru Români limba italiană, care se vorbește de obicei, e o limbă ușoară.

O! mult mai ușoară de cât germană și franceză.

12. La Lingua italiana.

Il signore parla italiano?

Un poco; lo capisco meglio di quello che non lo parli.

Pei Rumeni l'italiano usuale è una lingua facile.

Oh! molto più facile del tedesco e anche del francese.

Adevărul este că româna e din toate limbile de origină latină, cea care seamănă mai mult cu italiană.

Așa am observat și eu, mai ales pentru cea ce privește vorbele; gramatica însă acestor două limbi e foarte deosebită.

Da, în mai multe puncte, limba română a rămas mai fidelă de cât surorile sale, limbi latine.

Cea ce face ca limba italiană să fie mai ușoară de învățat pentru Români este simplicitatea ortografiei sale.

Așa este; toate literile cari se scriu se și citesc, și pronunțarea lor este foarte ușoară, de oare-ce sunetele din alfabetul italian există toate în românește.

Singurile dificultăți pentru străini sunt accentul de intonațiune, literile duble, sunetul deosebit când moale când aspru a lui *s* și *z*, și pronunțarea digamelor *gl* și *gn*.

Aveți dreptate; noi străini nu știm nici o dată cum trebuie să accentuăm vorbele; deci ar fi bine ca în cărțile pentru usul străinilor să se însemneze silaba pe care trebuie ca vocea să apese mai mult; că pentru literile duble n'ar fi greu a le pronunța, dar lipsa de practică face ca să greșim aproape totdeauna; deosebirea între sunetul *moale* sau *aspru* *s* și *z* se poate învăța numai prin exercițiu, și vorbind cu Italianii cari știu; în privința digamelor *gl* și *gn*, pe cari noi le pronunțăm *ghl* și *ghn* cu puțină băgare de seamă cine-va ajunge a le pronunța destul de corect.

Difatti il rumeno è di tutte le lingue d'origine latina quella che più somiglia all'italiano.

Così ho osservato anch'io, specialmente nei vocaboli; la grammatica però delle due lingue è assai diversa.

Sì: la lingua rumena in molti punti è rimasta più delle altre sue sorelle fedele alla latina.

Ciò che rende più facile ai Rumeni l'apprendimento della lingua italiana è la semplicità della sua ortografia.

Davvero; tutte le lettere che si scrivono si leggono, e la pronunzia è assai facile, perché i suoni dell'alfabeto italiano esistono tutti anche nel rumeno.

Le sole difficoltà per gli stranieri sono l'accento tonico, le lettere doppie, il vario suono dell'*esse* e della *zeta* or *dolce* or *aspro*, e la pronunzia dei digammi *gl* e *gn*.

Ha ragione; noi stranieri non sappiamo mai su qual sillaba debbesi far cadere il maggior tono di voce; però sarebbe bene che l'accento tonico fosse graficamente segnato in tutti i libri ad uso degli stranieri; quanto alle doppie non sarebbe difficile farle sentire, ma la mancanza d'abitudine ci fa errare quasi sempre; la distinzione del suono *dolce* e *aspro* dell'*s* e della *z* si può imparare a farla solo esercitandosi a parlare con Italiani colti: e i due digammi *gl* e *gn* che noi pronunciamo *ghl*, *ghn* con un po' d'attenzione s'arrivano a pronunciate abbastanza correttamente.

Și într'adevăr D-voastră pronunțați italienește foarte bine, unde ați învățat această limbă? ați fost în Italia?

Oh nu! în Italia n'am fost nici o dată, cu toate că doresc din tot sufletul să ved această țară pe care toți zic că e atât de frumoasă, atât de plină de minuni, grădina Europei, prin natura sa, și templul gloriei, pentru sublimitatea artei: italienește o știu pentru că am învățat câte-va luni cu un profesor, și pe urmă m'am ocupat singur, studiând gramatica și multe cărți italiene.

Și ce fel de cărți ați citit?

Logoditii lui Manzoni, *Inchisorile mele* ale lui Silvio Pellico, romanele lui De Amicis, lui Barrili și altele: am încercat să citesc și poezii, și începusem o dată *Divina Comedia* a lui Dante, și *Rimele* lui Petrarca, dar m'am convins că nu se pot înțelege acești autori, fără ajutorul unui profesor.

Fără îndoială. Autorii noștri cei clasici sunt foarte grei, nu numai pentru străini dar chiar pentru noi italieni. Nu că limba lor să fie mult deosebită de cea actuală, căci din contra foarte puține sunt cuvintele care astăzi nu se mai întrebuintează; dar sunt cugetările înalte și mai cu seamă stilul și desele inversiuni poetice, care încurcă foarte mult pe acela care nu are o cunoștință perfectă a limbii.

Auz zicându-se de mulți, că limba italiană, după cum se învață și se

E davvero ch' Ella pronuncia benissimo l'italiano; dove ha studiato questa lingua? è Ella stata in Italia?

Oh no! in Italia non ci sono mai stato, quantunque desidero ardentamente di vedere questo paese che tutti dicono sì bello, sì pieno di meraviglie, il giardino d'Europa, per la sua natura, e il tempio della gloria, per la magnificenza dell'arte; l'italiano l'ho studiato alcuni mesi con un professore e un po' da solo, studiando molto la grammatica e leggendo soprattutto molti libri italiani.

E che libri ha letti?

I *Promessi sposi* del Manzoni, le *Mie Prigioni* di Silvio Pellico, i romanzi del De Amicis, del Barrili e di qualche altro; mi sono anche provato a leggere poesie, e cominciai persino la *Divina Commedia* di Dante e le *Rime* del Petrarca; ma poi mi persuasi che questi autori non si possono intendere che coll'aiuto del professore.

Certamente. I nostri autori classici sono difficilissimi, e non solamente per gli stranieri, ma per noi stessi Italiani. Non già che la lingua loro sia molto diversa dall'attuale, che anzi sono poche le parole cadute in disuso; ma sono i pensieri molto elevati e soprattutto lo stile e le frequenti inversioni poetiche, che imbarazzano grandemente chi non possiede una perfetta conoscenza della lingua.

Sento dire da molti, che l'italiano, quale si studia e si scrive,

serie, nu e vorbită în Italia de cât de foarte puține persoane.

Așa este. Fie-care provincie (județ) din Italia are dialectul său particular, care adesea nu seamănă de loc cu limba cultă. Printre dialectele italiene cel toscan și cel roman (din Roma), sunt acele care se apropie mai mult de adevărata limbă italiană; toscanul chiar este considerat de mulți ca tipul limbii clasice italiene, de unde avem proverbul: *«Limba toscană în gura romană»*, adică *limba italiană trebuie să fie scrisă precum o scriu Toscanii și pronunțată după cum știe s'o pronunțe Romanii*. Celelalte dialecte sunt un amestec de italianește cu limbi străine, și cu acelea care s'au vorbit în timpurile antice, mai înainte ca limba latină să se formeze; ele sunt grele de înțeles pentru acei care nu s'au născut acolo unde sunt vorbite.

Dar spuneți-mi, Italianii știu toți să vorbească, afară de dialectul lor, și limba cultă națională?

Pentru rușinea noastră nu încă. Aceasta din cauza diviziunilor politice care altă dată făceau din Italia o țară compusă din atâtea mici State, des în luptă între ele, și totdeauna geloase de obiceiurile lor și chiar mândre de dialectul care le deosebea. Oamenii culti știu toți să vorbească italianește, dar clasa de jos nu cunoaște de cât limba ce se vorbește la umbra clopotniței sale. Grație însă unificării Regatului și întinderii instrucțiunii obligatorii, suntem siguri că în

non è parlato in Italia che da uno scarso numero di persone.

Così è. Ogni provincia d'Italia ha il suo particolare dialetto o vernacolo, che spesso è assai lontano dalla lingua colta. Fra i dialetti italiani, il toscano e il romano (di Roma), sono quelli che più s'avvicinano alla vera lingua italiana; anzi il toscano è da molti considerato il tipo dell'italiano classico, d'onde il proverbio: *«Lingua toscana in bocca romana»*, cioè la lingua italiana dev'essere scritta come la scrivono i Toscani, e pronunziata come sanno pronunziarla i Romani. Gli altri dialetti, sono un misto d'italiano, di lingue straniere e delle antiche italiche, che erano parlate prima che il latino si formasse; essi sono difficili da capirsi per chiunque non è nativo dei paesi ove si parlano.

Ma, mi dica, gl'Italiani sanno tutti parlare oltre il loro dialetto, anche la lingua colta nazionale?

Per vergogna nostra, ancora no. Ciò è in causa delle varie divisioni politiche, che altra volta facevano dell'Italia un paese composto di tanti piccoli stati, spesso in lotta fra loro, e sempre gelosi delle loro abitudini, o fieri del vernacolo che li distingueva. La classe colta sa parlar tutta l'italiano, ma il ceto volgare non conosce che il proprio dialetto. Però, grazie all'unificazione del Regno e all'istruzione obbligatoria, è certo che in pochi anni non vi sarà più in

curând nu vom avea în Italia nici un Italian care să nu vorbească limba sa națională.

Întrădever limba italiană ni se pare ușoară dacă ne mărginim la acele puține cuvinte și frase care sunt de un us zilnic; dar când cine-va ia în mână un autor oarecare, fie el prosator sau poet, nu întârziază a vedea că e una din limbile cele mai grele.

Aveți dreptate; trebuie să se facă deosebire între limba comună și limba literară; cu cât, cea d'înțea este ușoară cu atât a doua este grea. Și ca dovadă, veți auzi zicând la fie-care moment, că cutare autor, cu toate că este italian, și om învățat, nu știe să scrie italianește corect.

Cât m'ați îndatora dacă ați bine voi a mi arăta în scurt cari sunt citirile gradate ce aș putea face pentru a obține, nu zic o cunoștință perfectă, dar cel puțin îndestulătoare a limbii literare italiene!

Bucuros. Mai înainte de toate vă voi spune că D-voastră ați făcut foarte bine de a începe cu autori moderni. În studiul limbilor nu trebuie să urmăim, ca în istorie, ordinea cronologică. Înainte de toate trebuie să învățăm limba usului, adică aceia care se vorbește și se scrie astăzi. Și cel d'antăi lucru și cel mai necesar este de a ști să numim cu adevăratul lor nume obiectele cele mai comune. De ordinar este ignoranța cuvintelor, ce se observă la acei cari învață limbii străine. Învățați, prin urmare, liste de cuvinte, cum aveți de exemplu în Vocabularul metodic cu care începe acest *Curs*. Apoi să vă procurați un bun vocabular manual, exclusiv italianește, ca de exemplu acela al lui *Fanfani*, sau, cel din urmă ce s'a publicat, al lui *Pe-*

Italia nessun Italiano il quale non sappia parlare la propria lingua nazionale.

Veramente la lingua italiana ci pare facile, se ci limitiamo a quelle poche parole e frasi che sono dell'uso quotidiano; ma non si tarda a comprendere che è una delle lingue più difficili, quando si prende in mano un autore sia prosatore o poeta.

Ella ha ragione; bisogna distinguere la lingua usuale dalla lingua letteraria; tanto la prima è facile altrettanto la seconda è difficile. Prova ne sia che spesso sentiamo ripetere che il tale, qualunque sia autore e uomo colto, non sa scrivere correttamente l'italiano.

Quanto le sarei obbligato se Ella volesse avere la bontà d'indicarmi quali letture gradate io debba fare per giungere, non dico ad una perfetta, ma almeno ad una discreta cognizione della lingua letteraria italiana!

Molto volentieri. Intanto le dirò ch' Ella ha scelto molto bene le sue prime letture incominciando con autori moderni. Nello studio delle lingue non si deve seguire, come nella storia, l'ordine cronologico. Prima di tutto si impara a conoscere la lingua dell'uso, quella cioè che si parla e si scrive attualmente. È la prima e più necessaria cosa è saper designare col loro proprio nome gli oggetti più comuni. Ordinariamente è la ignoranza dei vocaboli, quella che si osserva negli studiosi di lingue straniere. Impari dunque liste di parole, come ne ha ad esempio nel *Vocabolario metodico* con cui comincia questo *Corso*. Si procuri poscia un buon vocabolario manuale, puramente italiano, come quello del *Fanfani*, o l'ultimo testé publicatosi del *Petrocchi*, e ac-

trocchi, și lângă el un dicționar în două limbi, sau mai bine două dicționare, unu mare ca acela al D-lor Ferrari și Caccia și altu mic, ca acela al lui Ferrari, francez-italian și italian-francez. Citiți înainte de toate pe autorii moderni în prosă; afară de cei cari deja ați citit, procurați-vă nuvelele lui Fanfani acele ale lui Thouar, romanele lui Maxim de Azeglio, și «Marco Visconti» a lui Tommaso Grossi. Ați putea să vă abonați la un jurnal, mai bine literar de cât politic, căci în jurnalele politice rare ori veți găsi articule scrise în limba curată italiană; vă consiliesc de exemplu «Dumineca literară», sau «Recreația», sau «Cultura». Apoi să treceți la autorii mai puțin moderni ca de es. Gozzi, prozele lui Giordani și Leopardi, epistolele lui Giusti și Foscolo. Dupe o citire cugetați la acești autori, începeți clasicii; citiți viata lui Benvvenuto Cellini, prozele lui Macchiavelli și Nuvelele lui Boccaccio. N'aș consilia unui străin citirea cronicelor lui Dino Compagni sau ale lui Villani, sau istoria lui Guicciardini; acești autori l'ar interesa prea puțin, și, dacă ei sunt prețioși pentru noi Italiani, pentru alți n'ar reuși de cât plictisitori. Pentru poeți, să începeți cu Tasso și cu Ariosto; dupe aceștia veți înțelege Petrarca și Dante; însă atât unul cât și altul să i citiți în edițiunii cu comentare. Când veți fi ajuns să înțelegeți principele poeziei italiene, atunci veți putea cu folos și cu plăcere să citiți poeții moderni precum Monti, Foscolo, Leopardi, Parini și Manzoni. Giusti este asemenea un mare poet, cel mai mare chiar dintre poeții satirico-politici; dar spiritul lui nu poate fi apreciat de cât de Italiani, cari au o cunoștință

cantu ad esso un dizionario in due lingue, meglio anzi due dizionari, uno grande, come quello del Ferrari e Caccia, e uno piccolo, come quello del Ferrari, francese-italiano e italiano-francese. Legga per primi gli autori moderni in prosa; oltre quelli che ha già letti si procuri le novelle del Fanfani, quelle del Thouar, i romanzi di Massimo d'Azeglio e il «Marco Visconti» del Tommaso Grossi. Potrebbe anche abbonarsi ad un giornale letterario, meglio che politico, giacché nei giornali politici, rari sono gli articoli scritti veramente in bella lingua italiana; per esempio io le consiglio la «Domenica Letteraria», o «La Riconcreazione», o «la Cultura». Passi poscia ad autori meno recenti, come il Gozzi, le prose del Giordani e del Leopardi, le lettere del Giusti e del Foscolo. Dopo un'attenta lettura di questi autori può cominciare lo studio dei classici; legga la viata di Benvvenuto Cellini, le prose del Macchiavelli, e le Novelle del Boccaccio. Non consiglio ad uno straniero la lettura delle cronache di Dino Compagni o del Villani, o della storia del Guicciardini; s'interesserebbe troppo mediocremente a tali scritti, pregevolissimi per noi italiani, di poco diletto per altri. Pei poeti cominci dal Tasso e dall' Ariosto, poscia comprenderà il Petrarca e Dante; però questi ullimi li legga in edizioni fornite di commento. Quando sarà giunta a ben intendere il principe della poesia italiana, potrà con molto utile e diletto leggere i poeti moderni, il Monti, il Foscolo, il Leopardi, il Parini e il Manzoni. Giusti è pure un grande poeta, il maggiore anzi, fra i poeti nostri satirico-politici; ma il suo spirito non può essere apprez-

intimă a vieții politice italiene din anii trecuți. Tragediile lui Alfieri veți putea să le citiți cu mare interes, și dacă a-est autor nu are arta perfectă a lui Corneille și a lui Racine, întrece însă pe amândoi acești tragediani prin sentimentul adevărat omenesc și patriotic, și prin puterea și eficacitatea stilului. Metastasio, poetul nostru melodramatic, l' veți găsi prea blând, prea liniștit, prea fericit, și tot-dea-una împăcat cu viața; așa a fost lirea lui, și așa a putut să placă curței din Viena unde a trăit atâta timp; dar e autorul cel mai ușor de înțeles, poate din cauză că nu zice nimic care toată lumea să nu știe. Incercați a citi «odele» lui Carducci, însă să nu uitați nici odată că adevărații și marii poeți sunt spirite alese, cari scriu împinși fiind de forța senzațiunilor puternice, și nu pentru a servi pe toți acea cari caută într'o carte modul de a petrece timpul. Într'un cuvint Carducci e poet numai pentru acei cari sunt capabili de a l' înțelege, și mai ales pentru acei cari știu să citească și să cugete.

Înțeleg, domnule, e un artist care iubește arta pentru ceea ce ea este în sine însuși, dar nu după cum o înțeleg profanii. Vă mulțumesc de prețioasele D-voastră deslușiri și voiți profita de dănsese. Aș dori să am mai des ocasiunea de a mă întâlni cu D-voastră, căci de sigur, nu numai că aș învăța limba italiană, dar aș îmbogăți mintea mea cu idei frumoase și utile.

Când veți fi slobod, veniți să mă vizitați, și voiți fi vesel de a vă vedea.

Vă mulțumesc, domnule, de amabilitatea D-voastră.

zato che dagli Italiani, i quali conoscono intimamente la vita politica italiana degli anni scorsi. Le *tragedie* dell'*Alfieri* potrà leggerle con grande interesse, e se questo autore non possiede l' arte perfetta di Corneille e di Racine, sorpassa ambedue questi tragici pel sentimento veramente umano e patriottico, per la vigoria e l' efficacia dello stile. Il *Metastasio*, il nostro poeta melodrammatico, lo troverà troppo soave, troppo tranquillo, troppo felice e sempre contento della vita; così fu la sua natura e così ha potuto piacere alla corte di Vienna, ove ha vissuto tanto tempo; ma è l' autore più facile da intendersi, forse perché non dice nulla che tutti non sappiano. Si provi a leggere anche le «*odi*» del *Carducci*, ma però non dimentichi mai che i veri e grandi poeti, sono spiriti di elezione, i quali scrivono per impulso di forti sensazioni e non sono servi di tutti coloro che cercano in un libro un passatempo. In una parola *Carducci* è poeta per chi è capace d' intenderlo, soprattutto per chi sa leggerlo e meditare.

Capisco, signore, è un artista che ama l' arte, per quello che è in se stessa, e non per quello che la vorrebbero i profani. Io la ringrazio delle sue preziose indicazioni e ne farò tesoro. Vorrei avere più spesso l' occasione di trovarmi con Lei, perché son certo che, non solo imparerei la lingua italiana, ma arricchirei la mia mente di belle ed utili idee.

Quando le fa comodo, venga a trovarmi, e sarò lieta di vederla.

La ringrazio, signore, della sua amabilità.

Aplicațiune la verbele auxiliare și regulate.

Aceste exerciții au de scop să deprindă pe elevul cu formarea micelor fraze, care se întrebuițează în vorbirea zilnică. Pentru aceasta ele s'au pus la urma conversațiilor, căci, într'adevăr, nu sunt de cât un fel de dialogi. Dar motivul principal pentru care autorul a ales această dispozițiune (vezi și nota la pag. 330) este că el a voit să completeze cu cele trei părți d'inteiu ale acestui Curs (I. *Vocabularul metodic*; II. *Conjugarea verbelor auxiliare și regulate*; III. *Conversațiunile și Aplicațiunile conjugărei*) un **Manual practic al limbii Italiene**, care să fie de ajuns pentru acei cari n'au timp a se ocupa cu teorie, dezvoltată în părțile următoare. Acei însă cari urmează în mod regulat și complet studiul operă de față, vor putea amăna aceste exerciții dupe noțiunile gramaticale asupra verbelor, ce se află la pag. 330-336, cu toate că opiniunea noastră este că, studiul oricărei limbi ar trebui să înceapă cu conjugarea regulată, pentru că elevul să fie în stare de a face exerciții practice de vorbire, chiar de la primele lecțiuni. Vom mai adăoga că exercițiile următoare sunt numerotate cu începere de la 9, de oare-ce ele fac parte din seria gramaticală.

Questi esercizi hanno per iscopo di avvezzare l'allievo a formare piccole frasi, le quali si usano nel linguaggio quotidiano. Gli è per questo che si sono messi alla fine delle conversazioni, poiché in verità, anch'essi non sono che una specie di dialoghi. Ma il principale motivo che ha spinto l'autore ad adottare questa disposizione (vedi anche la nota a pag. 330) si è ch'egli ha inteso di completare colle tre prime parti di questo Corso (I. *Vocabolario metodico*; II. *Coniugazione dei verbi ausiliari e regolari*; III. *Conversazioni e Applicazioni alla coniugazione*) un **Manuale pratico della Lingua Italiana**, il quale sia sufficiente per coloro che non hanno tempo da occuparsi colla teoria, svolta nelle parti seguenti. Coloro però che seguono in modo regolare e completo lo studio della presente opera, potranno rinviare questi esercizi dopo le nozioni grammaticali sui verbi, date a pag. 330-336, quantunque sia nostro parere che lo studio di qualsiasi lingua debba cominciare dalla coniugazione regolare, affinché l'allievo possa fin dalle prime lezioni esercitarsi nella pratica del parlare. Aggiungeremo che gli esercizi sono numerati a cominciare dal 9, poiché fanno parte della serie grammaticale.

I. Verbul „essere“ ne-auxiliar.

9. Deprindere gramaticală și versiune.

Non (*opt. 2. s.*) contento d'andare alla scuola? Sì (*opt. 1. s.*) molto contento. — Che cosa ti ha detto il maestro? Egli mi ha detto: (*imperat. 1. s.*) diligente e (*sit. 2. s.*) stimato. — Chi (*pres. 3. s.*)? Non ci (*perf. 3. s.*) nessuno. — Non crede Ella ch'egli (*conj. pres.*) felice? Credo anzi ch'egli (*conj. pres.*) più sventurato. — Da molto tempo non (*m. m. ca perf. 2. p.*) in campagna? Non (*m. m. ca perf. 1. p.*) in campagna da due mesi. — Chi (*imperf. 3. p.*) i vostri più intimi amici? Carlo e (i)acomo (*perf.*) sempre i nostri più fidi amici. — Dove (*perf. comp. 2. p.*)? (*perf. comp. 1. p.*) al passeggio. — (*perf. comp. 2. p.*) bene in treno? (*opt. perf. 1. p.*) meglio, se ci (*conj. m. m. ca perf. 3. s.*) meno gente. — Può Ella pensare ch'egli non (*conj. perf.*) a visitare sua zia? Se egli (*sit. II.*) a visitarla lo sapremo fra due giorni. — Perché mi rimprovera sempre? Se tu (*conj. imperf.*) più serio ti loderei invece di rimproverarti. — Credi tu che (*opt. 3. s.*) giusto premiare un allievo che (*perf. 3. s.*) sempre negligente? Certamente, ciò non (*opt. 3. s.*) giusto.

9. Temă

N'ați fost la școală azi dupe prânz? Da, domnule, am fost, dar
Non alla scuola oggi dopo pranzo sissignore [ci] ma
 profesorul n'a venit. — Când veți fi mai silitor? Nimeni nu m'a
il professore non è venuto quando più diligente nessuno — mi ha
 spus nici o dată că eu nu sunt silitor. — Cine poate să fi spărt acest
detto mai ch'io non (conj.) chi può aver rotto questo
 pahar? Va fi fost fratele meū cel mic. — N'ai fi mulțumit să mergi
bicchiere tuo fratello minore contento di venire
 de seară cu mine la teatru? Oh! aș fi foarte fericit dacă m'ați lua
stasera con me al teatro oh molto felice se mi prendesse
 cu D-voastră. — A fost cine-va să mă caute azi de dimineață? A
con Lei [ci] qualcuno a cercarmi stamattina [ci]
 fost numai un domn, care a spus că va reveni la patru. — Cât
(perf.) solo un signore che disse di tornare alle quattro che
 e ceas? Sunt trei mai puțin un sfert. — Nu era nimeni la poșta?
ora (pres.) le tre meno un quarto non [vi] nessuno alla posta
 Era numai un factor, care n'a voit să-mi dea scrisoarea. — Nu fuse-
[v'] solo un fattorino, che non volle darmi la lettera
 seși altă dată la Paris? Eu fuseserăm acum doi ani, dar sora
un'altra volta a Parigi [vi] or sono due anni, ma mia
 mea nu fusese nici o dată. — Pentru ce rideți? Pentru că nu cre-
sorella non [vi] mai perché ridete perché non cre-
 deam ca tu să fi fost atât de dibaciū. — N'ai fi fost de opiniunea mea?
devo che tu tanto abile del mio parere
 Aș fi fost de opiniunea ta, dacă aș fi fost informat mai înainte
tuo se (conj. m m ca perf.) informato prima
 de intențiunile lor. — Pot ei să nu fie ascultați? Da, cu toate
delle loro intenzioni Possono essi non essere ascoltati sì, quantunque
 că au fost drepti în aprecierile lor. — Să fim cinstiți cu cei l'alți
(conj. perf.) giusti nei loro apprezzamenti onesti cogli altri
 dacă voim ca cei l'alți să fi cinstiți cu noi.
se vogliamo che gli altri onesti con noi.

10. Citire și Traducere din românește în itallenește.

SATUL SĂRĂCENI.

Il Villaggio Meschino.

Pe Valea-Seacă este un sat, pe care oamenii l'numesc «Sără-
Nella Valle Arida vi è un villaggio, che la gente chiama „Me-
 cenî». Un sat «Sărăcenî» pe o vale «seacă» mai rău nu poate
schino». Un villaggio „Meschino” in una valle „arida” peggiore non può
 să sune însemnarea unui loc. — Valca-Seacă! — Vale, pentru că este
essere il significato di un sito. — Valle Arida! — Valle, perchè è
 un loc închis între munți; seacă, pentru că pârâul, ce și-a făcut
un luogo chiuso fra monti; arida, perchè il fumiçciattulo, che s'è fatto

cale prin mijlocul văei, este sec întregul an. — Iată cum strada attraverso la valle, è a secco per tutto l'anno. — Ecco come stă valea: In dreapta este un deal numit «Ripoasa», in stânga è disposta la valle: Alla destra vi è un colle chiamato „Riposa“, alla sinistra vi sunt alte trei dealuri numite Fața, Gropnița și Alunișu. — Pe sono altri tre colli chiamati Fazza, Gropniza e Noceto. — Sulla Ripoasa cresce stânci; pe Fața sunt holde; pe Gropnița Riposa crescono roccie; sulla Fazza vi sono campi arati; sulla Gropniza este satul; iar pe Aluniș sunt mormintele satului între vi è il villaggio; e infine sul Noceto vi sono le tombe del villaggio fra aluni și mesteacăn. — Așa 'n dreapta și așa 'n stânga; dar i noccioli e le betulle — Così a diritta, e così a mancina; ma lucrul de căptenie este in fund. — Aici sunt munții; de aici vine, ciò che v'è di principale sta nel fondo. — Quivi sono i monti; di li viene, ce vine. — Dincolo, peste Ripoasa, este Valea-Răpiții, o vale quel che viene. Al di là di Riposa, vi è la Valle Rapizza, una valle mai adâncă de cât Valea-Seacă și numită așa pentru că printr'însa più profonda della Vale Arida e chiamata così perché in essa curge Rapița. Rapița este supărăcioasă, mai ales în primă-vară, vi scorre la Rapizza. La Rapizza è impetuosa, soprattutto di primavera, iar riul de pe Valea-Seacă este un crac al Răpiții. e il rio della Valle Arida è una diramazione della Rapizza.

I. SLAVICI.

II. Verbul „essere“ auxiliar cu verbele intransitive.

10. Deprindere și versiune.

Perché non.... andato (*perf. comp. 2. s.*) in campagna? Perché.... arrivato (*perf. comp. 1. s.*) quando mio padre.... parlato (*m. m. ca perf.*). — Quando.... disposto (*opt. perf. 3. s.*) di fare i conti? Tosto che Ella.... tornata (*fiil. II.*) dal suo viaggio. — Si dice che cinque uomini.... rimasti (*conj. perf.*) sotto le rovine. — Se.... uscito (*conj. m. m. ca perf. 1. s.*) potrei dirle qualche cosa di sicuro. — Che peccato per noi d'.... cresciuti (*infinit. perf.*) nell'ignoranza! — ritornato (*ger. perf.*) stanco dalla caccia mi coricai subito.

10. Temă.

Cât a crescut fiul D-voastre, Doamna! — Așa este, domnule, Quanto cresciuto signora così signore
a devenit mare, însă nu prea iubește studiul. — Pentru ce ați plecat
divenuto grande ma troppo ama perché partito
a seară așa de vreme? Se ridicase o discuțiune în care nu voiam
ieri sera così per tempo — sorta discussione nella quale volea

să mă amestec. — Unde ve duceți așa în grabă? Mă duc să chiem
immischiarmi dove andate in fretta vado a chiamare
 pe doctor dacă nu va fi eșit. — Pe cine aveți bolnav? Un vecin al
il medico se uscito chi di ammalato vicino
 nostru, însă mă tem ca când mă voi întoarce el să nu fie deja
mi temo che quando torni egli non già
 mort. — Ați fi mers să 'l visitați dacă ați fi știut în ce stare se
morto andato a visitarlo se (avere) saputo in che stato si
 afla? Negreșit că așa fi mers. — Ce durere ar fi fost pentru el,
trovava senza dubbio vi che dolore per lui
 dacă ar fi trăit și acuma! — În ce an s' a născut Napoleon cel Mare?
se vissuto ora in qual anno — nato Napoleone il Grande
 El se născuse în anul 1769 și a murit în anul 1821, adică a trăit
— nell' ed morto cioè vissuto
 până la virstă de 53 de ani. — Dacă, d-lor voastre, ați fi intrat mai
fino all' età di — se voi, signori, entrati più
 de vreme ați fi căpătat un loc mai bun. — Nu știam ca lu
per tempo (avere) ottenuto posto migliore sapeva che tu
 să fi eșit. — Se poate ca prietiniți tei să fi sosit. —
 (conj. m. m. cu perf.) *uscito può darsi che (conj. perf.) arrivati*
 După ce d-lor vor fi eșit, noi vom intra. — Hoțul a fugit din peni-
quando — essi entrevano ladro fuggito dal peni-
 tenciariu. — Dacă el ar fi ajuns la Pesta ne ar fi sosit o scrisoare
tenziario se arrivato d Pest ci giunta lettera
 care să ne vestească despre aceasta. — Vă vom răspunde după ce
per informarci di ciò vi risponderemo dopo che
 ne vom fi întors de la țată.
 — *tornati dalla campagna.*

11. Citire și Traducere din românește în italienește.

OUL LUI COLUMB.

L'uovo di Colombo.

Cardinalul Mendoza dăduse o mare serbare în onoarea admi-
Il cardinale Mendoza aveva dato una gran festa in onore dell' am-
 ralului Columb. La masă ținu o cuvîntare foarte pompoasă, lăudân-
miraglio Colombo. A tavola tenne un discorso assai elevato, lodan-
 du-l pentru descoperirea făcută și numind această descoperire cea
dolo per la scoperta fatta e chiamando questa scoperta in
 mai mare isbândă, ce a săvârșit vre-o dată spiritul unui om.
maggior vittoria, che abbia giammai compiuta la mente di un uomo.
 Domni de la curtea regească, cari se aflați față, se superară
I signori della corte reale, che si trovavano presenti, si stegnarono
 foarte mult de această onoare făcută unui strein, care nu era
assai di quest' onore fatto ad uno straniero, che non era
 nici măcar de viță nobilă. «Mie mi se pare», zise unul din curteni,
neppure di stirpe nobile. „A me pare“, disse uno dei cortigiani,

«că drumul către lumea cea nouă nu era tocmai greu de gă-
„che il cammino del mondo nuovo non era proprio così difficile da tro-
 sil. Oceanul era pretutindeni deschis și nici un marinar spaniol nu
vare. L'oceano era da tutte le parti aperto e nessun marinaio spagnolo
 s'ar fi rătăcit». «O da», strigară atunci mai multe glasuri, «fie-
si sarebbe smarrito». „Oh sì“, esclamarono allora parecchie voci, „cia-
 care dintre noi l'ar fi găsit cu ochii închiși!»
senno di noi l'avrebbe trovato ad occhi chiusi!»

(Urmează).

I. MANLIU.
 (Stil și Compozițiuni).

III. Verbul „essere” auxiliar cu verbele pasive.

II. Deprindere și versiune.

Non.... invitato (*perf. 2. s.*) a pranzo dai tuoi zii?... invitato (*perf. 1. s.*), ma non ho potuto accettare. — Avete inteso dire che il signor Rubelli.... incaricato (*cong. perf.*) di una missione in Africa? finora non ho inteso nulla di ciò — Perché non gli diceste che... ben ricevuto (*opt. pres. 3. s.*) da tutti noi? Egli ne... ben convinto (*pres. ind.*), signora. — Non capisco come non.... ancora giunti (*cong perf.*) i nostri amici! Forse..., sorpresi (*perf. comp.*) dalla pioggia e si... ricoverati (*fiel. II.*) in qualche luogo.

II. Temă.

Noi am fost primiți în audiență de domnul Ministru. — Când vei
ricevere in audienza (abl.) signor Ministro quando
 fi dispus să mergi la București, spune-o și nouă. — Credeți ca ea să
disposto d'andare a Bucarest, dillo anche a noi credere
 fie trimisă la Viena? — Am fi plătiți, dacă n'am fi lucrat con-
mandare a Vienna pagare, se (avere) lavorare co-
 știncios? — Eram invitat în fie-care zi la dejun la unchiul meu. —
scienziosamente invitare ogni giorno a colazione da
 Ele nu sunt cunoscute de nimeni. — D-voastră furăți îngelat de
conosciuto da nessuno ingannato da
 acela pe care 'l credeți amicul vostru cel mai sincer. — Dacă n'am
colui che — credevate più sincero
 fi fost chemați nu ne am fi dus. — Nu fuseseși tu convins de
chiamare ci (essere) andare convinto (abl.)
 vorbele înțelepte ce fratele tău 'i spusese? — Poate nu va fi fost
parola saggio detto forse
 încurajat de loc în întreprinderea sa. — Ați fi fost insultați dacă
incoraggiare affatto (art.) impresa insultare
 n'ați fi fost provocatori? — Se poate ca el să fi fost numit în acea
provocatori più darsi che (perf.) nominare a quel-
 funcție, grație recomandațiunilor puternice a prietinelor sei. — N'am
l'impiego grazie alle raccomandazioni potenti suoi

auzit zicându-se ca ei să fi fost vre o dată însărcinați cu ast-fel
inteu dire (m. m. cu perf.) mai *incaricare di simile*
 de misiune.
 — *missione.*

12. Citire și Traducere din românește în italienește.

OUL LUI COLUMB (urmare).

«Departa de mine», răspuse Columb, «de a mă mândri, cu un
 „Lungi da me (l'idea)”, *riapre Colombo*, „d' inorgogliarmi, di
 lucru, pentru care mulțumesc lui Dumnezeuți, că mi-a ajutat să-l
cosa, per la quale ringrazio Iddio, che mi ha aiutato a
 săvêrșesc cu bine; totuși sunt multe lucruri în lume, ce ni se par
compierta felicemente; tuttavia sonvi molte cose al mondo. che ei paiono
 foarte ușoare, după ce le-a făcut alt-cine-va înaintea noastră.» După
assui fucili, dopo che le ha fatte qualcun altro prima di noi.” După
 aceasta Columb ceru de la un servitor un ou de găină, și apro-
di che Colombo chiese ad un servo un uovo di gallina, e avvic-
 piându-se de curteanul, care susținuse că America a fost ușor
nandosi al cortigiano, che aveva sostenuto che l'America era stata facile
 de descoperit, zise: Îmi dați voe, domnul meu, să vă rog, ca să
ad essere scoperta, disse: Mi permettete, signor mio, di pregarvi, di far
 așezați oul acesta pe vêrf așa, în cât să nu se răstoarne?²
*rimanêr dritto quest'uovo sulla punta, per modo che non si rovesci?*²

(Urmează).

I. MANLIU.
 (Stil și Compozițiun).

IV. Verbul „essere“ auxiliar cu verbele reflexive.

12. Deprindere și versiune.

A che ora vi... alzato (*perf. comp.*)? Mi... alzato (*perf. comp.*)
 alle sei. — Crede che egli si... pentito (*cong. perf.*) del suo fallo?
 Se non si... pentito (*perf. comp.*) sarà peggio per lui. — Ti... forse in-
 gannata (*opt. perf.*)? Non credo d'... mi ingannata (*inf. perf.*). —
 Guardate quei ragazzi come sono sùcidi! Non si... lavati (*fit. II.*)
 Avete dovuto attender molto? No, quando entrai essa si... già ve-
 stita (*m. m. ca perf.*) Viene anch' Ella a teatro? Se la bimba si...
 addormentata (*cong. m. m. ca perf.*)... venuta (*opt. perf. 1. s.*)
 anch' io. — Non è punto vero ch' io mi... lagnato (*conj. perf.*).

12. Temă.

Pentru ce nu v' ați spălat încă? — Mă rog domnule, m'am spălat
perchè ancora lavarsi non
 deja de două ori. — Știi la câte ciasuri m'am culcat? — Poate te ai
già — due volte sai a che ora coricarsi forse

culcat la una dupe două-spre-zece. — Nu s'a căiit, însă va fi mai rău
all'una dopo mezzanotte pentirsi peşşia
 pentru el. — Noi ne bucuraserăm când aflarăm reuşita prietinelor
per lui ci rallegrare appieno riuscita
 noştri. — Se poate ca el să nu fi văzut că cine-va l' urmă-
(perf.) (accorgersi) accorto che qualcuno lo segui-
 rea. — Ei s'ar fi aplicat la ori-ce lucrare. — Dacă ea nu s'ar fi
va adattarsi a qualsiasi lavoro (m. m. ca perf.)
 plâns pe nedrept, astă-zî n'ar avea nevoie să se roage. — M'am
lagnarsi ingiustamente oggi bisogno di pregare
 convins că în zadar mî dau osteneală pentru a l' învăţa
(convincersi) convinto che in vano mi affatico per insegnargli
 ceva folositor. — Te ai fi deja hotărît de a intrerupe cura
qualche cosa di utile già (decidersi) deciso d'interrompere la cura
 pe care doctorul 'Ńi a prescriş'o? — Mă speriasem ne mai găşind
che medico ti prescritto spaventarsi trovando più
 portofelul, unde l' lăşasem.
portofoglio, dove lo lasciare (avere).

13. Citire şi Traducere din româneşte în italieneşte.

OUL LUI COLUMB (urmare şi sine).

Curteanul se încercă în zadar. După dinsul se necăji vecinul seŃ
Il cortigiano si provò invano. Dopo di lui si tormentò il suo vicino
 şi apoi toŃi cei din adunare se încercară pe rând; însă nimeni
e quindi tutti quelli dell'adunanza si provarono alla lor volta; ma niuno
 nu isbuti, ca să aşeze oul pe vĕrf. «Domnia-ta ceri un lucru
riuscì, a far star in piedi l'uovo sulla punta. „Voi chiedete una cosa
 cu neputinŃă», strigară toŃi plini de nerăbdare. «Şi cu toate acestea,
impossibile», esclamaron tutti pieni d'impazienza. „Eppure,
 răspunse Columb, toŃi aŃ să zică indată, că fie-care l'ar fi putut
rispose Colombo, tutti diranno tosto, che ognuno l'avrebbe potuto
 face!» Atunci luând el oul îl puse cu o lovitură lină pe masă.
fare!» Allora prendendo egli l'uovo lo pose con un colpo leggero sulla tavola,
 în cât se aşeză pe coaja turtită a vĕrfului. «O! astea ar fi ştiut
per modo che stette sul guscio schiacciato della punta. „Oh! così avrebbe saputo
 s'o faci ori-care din noi,» strigară curtenii. De atunci tot-dea-una
fare chiunque di noi», esclamaron i cortigiani. D'allora sempre
 se zice: oul lui Columb, când cine-va crede că o descoperire făcută
si dice: l'uovo di Colombo, quando taluno crede che una scoperta fatta
 de altul ar fi putut-o face el.
da altri avrebbe potuto farla egli stesso.

I. MANLIU.

(Stil şi CompoziŃiuni).

V. Verbul „avere“ ne-auxiliar.

13. Deprindere gramaticală și versiune.

Caro Giovanni.... (*pres. 2. s.*) voglia di uscire con me? Volentieri. — Chi.... (*opt. pres.*) una penna da prestarmi? Ne.... (*imperf. 1. s.*) tre ed ora non ne.... (*pres 1. s.*) più alcuna. — (*imperat. 3. s.*) pazienza, cara signora, suo figlio sarà presto di ritorno. Lo spero: ma almeno.... (*cong. imp. 1. s.*) sue nuove! — Che dice delle loro opinioni? — (*fiit. 3. p.*) ragione, ma io non li approvo. — Perché non mangiano quei ragazzi? Se.... (*cong. imperf. 3. p.*) fame mangerebbero.

13. Temă.

Nu pot să scriu de oare-ce n'am nici condeitū nici cerneală —
posso scrivere poichè nè penna nè inchiostro
 Aveți cel puțin hârtie? — Știu că aveam nu numai hârtie și plicuri.
almeno carta so non solo ma anche buste
 dar acuma nu mai găsesc nimic. — De ce nu mâncați? Dacă aș avea
ma ora non più (2) trovo (1) nulla perchè mangiare
 poftă aș mânca cu plăcere. — N'ai avea dorință să vez pe părinții
appetito volentieri desiderio di vedere genitori
 tăi? — Cum se poate ca să nu am o ast-fel de dorință! — Când
tuoi com' è possibile che (conj. pres.) un simile — allorchè
 'l vèzuî avuî milă de el. — Ai răbdare, și in curând veî fi satisfăcut.
lo vidi compassione di lui (imper) pazienza presto sodi-
 făcut. — P'este o lună vom avea vacanțele cele mari. — Am avea curajul
spalto fra un mese vacanze (2) le grandi (1) coraggio
 de a 'l vorbi ast-fel dacă n'am fi siguri de cca ce zicem? Tu avuși
di parlargli - così sicari di ciò che diciamo
 destul timp de a 'ți face datoriile tele dacă ai fi voit să te aréți un
abbastanza di - fare doveri (2) tuoi (1) voluto mostrarti
 scolar silitor. — Dacă ați avea bunătate de a'mi face acest serviciu
diligente la bontà di rendermi questo servizio
 m'ați indatora foarte mult. — Veți avea respunsul meu peste trei zile.
mi obbliga moltissimo risposta fra tre giorni

14. Citire și Traducere din românește în Italienește.

STEFAN CEL MARE LA CEASUL MORȚII.

Stefano il Grande in punto di morte.

Pe un pat de abanos era culcat Marele Stefan, galben, slab,
Su di nu letto di abano giaceva il Grande Stefano, pallido, magro,
 cu ochii infundați și cari străluciau acum cu un foc mai invăpăiat
cogli occhi infossati e che brillavano ora di una luce più invuolata
 ca razele unui soare, ce apune. Înaintea patului sta în genunchi
dei raggi di un astro, che tramonta. Innanzi al letto stava ginocchioni
 tinerului Bogdan-Vodă, cu fața ascunsă în mâini. La căpêteiul
il giovane Principe Bogdan, (tenendo) la faccia celata fra le mani. Al capezzale

Domnulni ședea pe scaun mitropolitul Teoctist, bătrân, gârbovit
del Principe sedeva sur (una) sedia il metropolitano Teottista, vecchio, consunto
 de ani, care purtă o jumătate de secol cărja păstoricii. Din dosul
dagli anni, che portò un mezzo secolo il pastorale. Alle spalle
 ierarcului stău în picioare vlădicii și egumeni. Restul odăcii
del ierarca (se ne) stăvano in piedi canonici e abati Il resto dello stanza
 era coprins de fruntașii boerimcii, către cari se aplică cuvîn-
era occupato dai capi dell'aristocrazia, ai quali si riferiscono le pu-
 tele cântecului popular despre Stefan Vodă: «Casa-i plină de
rote della canzone popolare di Stefano Voda: „La sua casa è piena di
 boieri — Viteji mari cu mari averi, — Hatmanii toți și visterii!»
magnati — di gran valore e gran ricchezza, — capi tutti d'esercito e tesorièri!»

B. P. HAȘDEU.

VI. Verbul „avere” auxiliar cu verbele active.

14. Deprindere și versiune.

În che giorno.... ricevuto (*perf. comp. 3. s.*) questa lettera? Parni
 d'.... la ricevuta (*infin. perf.*) venerdì scorso. — ... (*opt. perf. 2. s.*)
 păura di lui? Non.... (*perf. 1. s.*) păura nê di lui, nê d'altri. — Chi ..
 immaginato (*opt. perf. 3. s.*) una cosa simile? Nessuno certamente...
 pensato (*ind. m. m. ca perf.*) alla possibilita di un simile avveni-
 mento. — Temo ch'egli.... perduto (*conj. perf.*) buona parte della sua
 sostanza. Se.... ascoltato (*conj. m. m. ca perf. 3. s.*) i di Lei con-
 sigli, ora non si troverebbe ridotto a si mal partito. — egli ere-
 ditato (*ger. perf.*) una grossa somma di danaro credeva d'averne
 per tutta la vita. — Che farà quando... speso (*fiit. II. 3. s.*) l'ul-
 timo quattino? — Come tutti coloro che non.... mai appresa (*perf.*
comp.) nessun'arte onesta, andrà limosinando, tosto che il danaro
 gli verrà meno.

14. Temă.

Ați isprăvit tema D-voăstre? — Mai am patru frase. — Cine a
finire ancora (2) (1)
 deschis ferestrele din salon? — Poate servitoarea le va fi deschis. —
aperto finestre (gen.) salotto forse domestica le aperte
 Cât plăliserăți pentru costumul de iarnă? Nu mi aduc aminte dacă
quanto pagare costume d'inverno rammentare
 am plătit o sută douăzeci, sau o sută trei-zeci de lei; însă
cento venti o cento trenta lire
 cam așa ceva. — Nu înțeleg pentru-ce el a preferat să meargă
pressapoco così capisco (conj.) preferire d'andare
 singur la Paris, fiind așa bolnav. — Noi l'am fi consiliat să plece
solo a così ammalato consigliare di partire
 împreună cu nevasta sa; însă știam bine că nu ne ar fi ascultat. —
insieme a moglie (2) sua (1) sapere ci dato ascolto

Aș fi avut deosebită plăcere să petrec câte-va zile la țară impre-
particolare piacere di passare alcuni giorni in campagna
 ună cu D-voastră, dacă ocupațiunile mele mi-ar fi permis. — Ea va
a Lei se impegni miei me lo permesso
 fi primit deja scrisoarea ce le am adresat. — Cine s'ar fi gândit că
ricevere lettera che le indirizzare chi — pensare che
 acest om putea să mă înșele? — Dacă l'ați fi cunoscut mai bine,
quest' uomo potesse ingannarmi conoscere meglio
 astăzi n'ați mai fi avut trebuință să 'l judecați. — Mă tem că el să
più bisogno di giudicarlo — temere
 nu fi vorbit cu cine-va de afacerea ce am încheiat.
non avere parlato con qualcuno circa l'affare che concluso

15. Citire și Traducere din românește în itallenește.

POVEȘTEA UNUI OM LENEȘ.

Fiaba di un uomo poltrone.

Cică era odată într'un sat un om grozav de leneș; de leneș
C' era un tempo in un villaggio un uomo terribilmente poltrone; tanto pol-
 ce era, nici imbucătura din gură nu și-o mesteca. Și satul
trone che, neppure i bocconi (che mettevano in bocca non li masticava. E il villaggio
 vézând, că acest om nu se dă la muncă nici în ruptul capului,
vedendo, che quest' uomo non si dava al lavoro a nessun costo,
 hotări să-l spânzure, pentru a nu mai da pildă de lenevie și
decise d'impiccarlo, per non dar più esempio d'infingardaggine anche
 altora. Și așa se aleg vr'o doi oameni din sat, și se duc
ad altri. E così si scelgono un paio d'uomini del contado, i quali vanno
 la casa leneșului, îl umflă pe sus, îl pun într'un car
alla casa dell'infingardo, lo caricano su (le spalle), lo mettono su di un carro
 cu boi, ca pe un butuc nesimțitor, și hai cu dinsul la locul de
(tirato) da buoi, come un ceppo insensibile, e via con esso al luogo del-
 spânzurătoare!
l'impiccaggione!

Așa era pe vremea aceia.

Così si faceva in que'tempi.

Pe drum se întâlnesc ei cu o trăsură, în care era o cucoană.

Per via s'imbattono in una carrozza, in cui si trovava una signora.

Cucoana vézând în carul cel cu boi un om, care semăna a fi bol-
La signora vedendo nel carro tirato dai boi un uomo, che pareva fosse am-
 nav, întrebă cu milă pe cei doi țeranți, zicând:
nulato, interrogò compassionevolmente i due contadini, dicendo:

(urmează).

J. L. CREANGĂ.

VII. Verbul „avere” auxiliar cu verbele intransitive.

15. Deprindere și versiune

Come.... dormito (*perf. comp. 3. s.*) questa notte? Grazie;.... dormito (*perf. comp. 1. s.*) abbastanza bene. — Di che cosa.... parlato (*fiil. II. 3. p.*) i di Lei amici? Non credo che niuno... parlato (*conj. perf.*) d'altro fuorché del cattivo raccolto. — Non le pareva che quella signorina.... pianto (*conj. m. m. ca perf.*)? Di fatti la povera giovine... pianto (*ind. m. m. ca perf.*) tutta la giornata. — Quanto tempo.... camminato (*perf. comp. 3. p.*)? Dopo che.... camminato (*trap. rem. 1. p.*) un paio d'ore ci sedemmo all'ombra di un boschetto. — Sono giunto in tempo? Se ... tardato (*conj. m. m. ca perf. 2. p.*) ancora un poco, non ci... più trovati (*opt. perf. 2. p.*).

15. Temă.

Pentru-ce ați întârziat așa mult? Ne am plimbat în grădina
tardare tanto — passeggiare
 publică unde ne întâlnirăm cu niște prietini, pe cari de mult timp nu
pubblico dove — incontrare alcuni che da lungo tempo non
 le mai văzuserăm. — Ea nu s'ar fi supărat, dacă tu n'ai fi
— più vedere sarebbe andata in collera
 glumit. — E mai probabil ca el să fie visat de cât să fie într'adever
scherzare più probabile sognare anziché veramente
 călătorit în Italia. — Ea pretindea ca eă să fi vorbit de dînsa,
viaggiare pretendere parlare di lei
 pe când nici nu mă gândisem. — Dacă ar fi fost rănit ar fi strigat —
mentre neppure ci — pensare ferire gridare
 Ficioarele noastre sunt înghețate. — Vești fi umblat prin zăpadă. —
picdi gelati camminare in mezzo alla neve
 Ne am bucura dacă am auzi că luați în serios datoriele voastre —
— gioire udire che prendere sul serio dovere
 Dacă n'ați fi ris profesorul nu v'ar fi pedepsit. — Câte cîsur ați
riso punire quante ore
 dormit? — Am dormit foarte puțin cu toate că m'am culcat de vreme
assai poco quantunque coricarsi per tempo
 și m'am sculat târziu. — Ați fi lăcut dacă cine-va v'ar fi insultat? —
alzarsi tardi tacito quieto insultare
 Dupe ce vom li prânzit, vom eși în trăsură saă pe jos. — Ați
posciu che pranzare uscire in carrozza o a piedi
 cînat? — N'am cînat încă. — Se vedea că copilul plînsese.
venire (2) ancora (1) si vedere bimbo piangere

16. Citire și Traducere din românește în italianește.

POVESTEA UNUI OM LENEȘ (urmare).

«Oameni buni! se vede, că omul cel din car e un bolnav, ser-
 „Galantuomini! si vede, che l'uomo del carro è un ammalato, per-
 manul, și-l duceți la vr'o doctroaie unde-va, să se caute.»
 «rêverto, e lo conduce da uno femmina, in qualche luogo, perché si curi.»

«Ba nu, cucoană,» răspuse unul dintre țăranii, «să ierte cîn-
„Niente affatto, signora,» rispose uno dei contadini, „con rispetto del-
 stitită față a dumniavoastră; dar aista e un lenes, care nu
l'onesto viso di Vossignoria; costui è un poltrone, sì fatto, che non
 credem să mai fi avînd pereche în lume; și-l ducem la
crediamo che mai più si avrà il suo eguale al mondo; e lo portiamo alla
 spînzurătoare, ca să curățim salul de un trîndav.»
forca, pe nettare il villaggio da un infingardo.»

«Aleii, oamenii buni,» zise cucoana înflorîndu-se, păcat, sîrmanul,
„Ohimè, galantuomini, disse la signora recupercciando, peccato, poverino,
 să moară ca un căne fără de lege! Mai bine duceți-l la moșie
ch'egli muoia come un cane senza battesimo! Piuttosto condurcelo alla mia
 la mine; iacătă curtea pe costița ceea! Eu am acolo un ham-
lenuta; ecco là la casa (colona) su quella collinetta! Io ho colà un ma-
 bar plin cu posmagi; iat'ășa, pentru împrejurări grele, Doamne
gazzino pieno di biscotto; non si sa mai, per le occorrenze difficili, Dio
 fereste! A mânca la posmagi, și a trăi el pe lângă casa mea: că
guardi! Cibari di biscotto, e vivere accanto alla mia casa; che
 doar știu, că nu m'a mai pierde Dumnezeu pentru o bucițică de pâine.
infine so, di non far alcun peccato per un tozzo di pane.
 De! suntem datorii a ne ajuta unii pe alții.»
infine siamo obbligati di aiutarci l'un l'altro.»

(urmează).

I. CREANGĂ.

VIII. Verbele auxiliare cu verbele nepersonale.

16. Deprindere și versiune.

È da molto tempo che non piove da queste parti?... piovuto
(per. comp.) l'altro ieri, ma.... *(essere opt. perf.)* meglio se.... piovuto
(conj. m. m. ca perf.) una settimana prima. — Non ha inteso dire
 se.... grandinato *(conj. perf.)* verso Bucarest? Non ho inteso nulla
 di ciò; ma se... grandinato *(conj. m. m. ca perf.)* farebbe meno
 caldo. — Pel vestito nuovo mi... bisognati *(perf. comp.)* più di tre metri
 e mezzo di stoffa. — Non le... sembrato *(ind. m. m. ca perf.)* d'aver
 inteso un rumore? Mi... parso *(ind. m. m. ca perf.)* infatti di aver
 inteso il rumore di un corpo che cade. — L'anno scorso in questo
 tempo.... già nevicato *(ind. m. m. ca perf.)* due volte. — Forse....
 nevicato *(fuit. II.)* ai monti — Quanto ti.... occorso *(perf. comp.)*?

16. Temă.

Cînd v'ați întors de la țară? — M'am întors ieri. — A plouat
quando (essere) tornato (abl.) ieri piovere
 pe acolo. — A plouat prea puțin; ar fi trebuit să plouă mai mult. —
— laggii troppo poco bisognare che (conj.) di più

Ne era frică să fie grindinat. — Mulțumind lui Dumnezeu n'a grindinat, și cu toate aceste ieri a fost foarte frig. — Poate că va fi nins la muni. — Mi se păruse că a tunat. — Nu se poate ca să fie tunat: cerul e cu totul senin. — Anul trecut a fost mai cald de cât anul acesta. — Dacă n'ar fi plouat ar fi nins. — Iarna trecută la Crăciun nu ninsese încă. — Știi ce 'i s' a întâmplat? — N' ar fi trebuit multă dibăcie pentru a ghici planul se.

*tenevamo che (conj.) grindinare grazie a Dio
c'è non ostante (avere) fatto molto freddo
a Natale ancora sapete che gli — (essere) accaduto
(conj.) cielo perfettamente sereno anno scorso fare più caldo
di quest'anno inverno passato*

17. Citire și Traducere din românește în italienește.

POVEȘTEA UNUI OM LENEȘ (urmare).

«I-auzi, mei leneșule, ce spune cucoana: că te-ar pune la coteț intr'un hambar cu posmagi,» zise unul dintre săteni. «Iacă peste ce noroc ai dat, bată-te întunerecul să te bată, uriciunea oame- nilor! Sai degrabă din car și mulțumește cucoanei, că te-a scăpat de la moarte, și ai dat peste belșug, luându-te sub aripa dumisale. Noi gândiam să-ți dăm sapon și fringhie; iar cucoana cu buzine. Noi pensavamo di darti sapon e corda; ma la signora colla sua nălatea dumisale, îți dă adăpost și posmagi! Să tot trăiești, să nu mai mori. Să-și pue obrazul pentru unul ca tine și să te hrănească ca pe un trântor, mare minune- i și asta! dar tot de noroc să se plângă cine-va! Bine a mai zis, cine a zis, că: boii ară și calii mănincă. Hai, dă răspuns cucoanei, ori așa, ori așa, o în un altro, ch'è non ha tempo da star conversando con noi.

(urmează).

I. CREANȚĂ.

IX. Verbele active de „conjugarea I^a”: timpurile simple.

17. Deprindere gramaticală și versiune.

A) Chi **parlare** (*ind. imperf. 3. s.*) ad alta voce? Scusi, signor maestro, **domandare** (*perf. simp. 1. s.*) una penna al mio compagno. — Non dico che l'impresa **rinunciare** (*conj. imperf.*) di buona voglia: parmi vi fosse costretta. — Quanto **costare** (*fit. 1. 3. s.*) il nuovo palazzo di giustizia? Circa un milione. — Quando **tornare** (*ind. pres. 3. p.*) dalla villeggiatura i vostri padroni? La mia padrona disse che **arrivare** (*opt. pres. 3. s.*) in città verso i primi di ottobre. — Credi tu ch'egli **amare** (*conj. pres.*) lo studio? Allora non capisco perché **obligare** (*conj. pres.*) i suoi genitori a far tanti sacrifici per lui. — **Ascoltare** (*imperf. 2. s.*) i consigli dei saggi.

B) Chi **cercare** (*ind. pres. 2. s.*)? — **Cercare** (*ind. pres. 1. p.*) i nostri amici. — **Giocare** (*opt. pres. 2. p.*) meco una partita di biliardo? — **Giocare** (*fit. 1. 1. s.*) volentieri. — **Recare** (*ind. pres. 1. p.*) forse noia a qualcuno? Menomamente. — Temi ch'io **sporcare** (*conj. pres.*) il tuo abito? Se ciò accadesse, sarebbe senza tua colpa. — A chi **pagare** (*fit. 2. p.*) quella cambiale? A chiunque si presenterà con essa. — **Pregare** (*imperat. 1. p.*) Dio che ci protegga in tutte le nostre opere. — Come **asciugare** (*fit. 2. p.*) questa biancheria prima di sera? — Di grazia, signor professore, mi **spiegare** (*imperat. 3. s.*) questa frase. — Chi **segare** (*fit. 3. s.*) queste legne? — Nessuno **rigare** (*opt. pres. 3. s.*) meglio questa carta.

C) Quando **cominciare** (*fit. 1. 2. p.*) le vacanze? — Se tu **baciare** (*fit.*) la mano che per tuo bene ti ha percosso, diverrai un buon padre. — Voglio che tu **scacciare** (*conj. pres.*) dalla tua mente i tristi pensieri. — Essi **mangiare** (*fit.*) quel che troveranno. — **Passeggiare** (*opt. pres. 2. s.*) volentieri lungo il viale del giardino? — **Incoraggiare** (*imperat. 1. p.*) coloro che mostrano di amare seriamente lo studio. — **Lasciare** (*imperat. 3. s.*) a me la cura del resto. — Se **rovesciare** (*conj. pres. 2. s.*) la zuppa sulla tovaglia, la mamma ti sgriderà. — **Pigliare** (*imperat. 3. s.*) ciascuno un sentiero diverso. — Credi tu che queste piante **germogliare** (*conj. 3. p.*) così presto? — Noi vi **consigliare** (*ind. pres. 1. p.*) pel vostro bene. — Mi dicono che esse **studiare** (*conj. pres. 3. p.*) più di voi. — Se mi accorgo che tu ci **spiare** (*ind. pres. 2. s.*), guai a te.

17. Temă.

A) Privighietoarele cântă foarte frumos. — Scolarul va învăța lecțiunile sale. — Strugurile se coc pe la sfârșitul Septembrie. — Te aș lăuda dacă tu ai merita. — Accastă fată nu va vorbi rău de toțare se tu lo meritare questa ragazza parlare male di

line. — Oile păsteau pe poalele dealului. — Mă dusei pe jos până la
te pascolare alle falde collina mi recare a piedi fino a
 Piatra. — Ne plimbaram în parcul ducelui. — Te aş ruga de o mare
— passeggiare parco duca ti pregare di un gran
 favoare. — Nu cred ca el să fumeze tutun așa tare. — Dacă tu
favore credo ch'egli fumare tabacco così forte
 ai merge la scoală ai învăța ceva folositor. — Părinții noștri
andare imparare qualche cosa di utile genitori
 ne vor trimite mâine cărțile ce uitaram a casă. — Pentru ce doje-
mandare domani dimenticare a casa
 niși pe fratele tău mai mic? — Pentru că el și murdărește haine
dare minore si sporcare vestiti
 restogolindu-se prin noroiu. — Ar fi bine ca să chiami pe un doctor:
avvoltolarsi nel fango bene tu chiamare medico
 cred că sora ta este reu bolnavă. — Privește ce frumoase flori!
credo (conj.) gravemente ammalata guarda che bei fiori
 El ar sări de bucurie dacă ar ști că 'l lăsați să se ducă la teatru. —
saltare di gioia sapesse lo lasciare andare al teatro
 Ioan mă imprumută cu un condiu, de oare-ce eu nu aveam
Giovanni mi prestare — imperacché non ne
 nici unu. — Vorbiși prea mult.
parlare troppo

B) Cu acest ferestreu nu veți tăia nici o dată lemnele acestea —
segu segare mai legne

Tu te joci prea mult — Nu cred ca aceasta să aducă vre-o pagubă. —
— giocare troppo credo cid recare qualche danno
 Veți ruga pe Domnul Casini să treacă pe la mine. — Când veți plăti
pregare il signor di passare da me pagare
 datoriile voastre? — 'l explicăm o frază pe care el nu înțelege. —
debiti gli spiegare una frase ch' capisce
 Dacă mergeți pe acolo ve veți umple cu noroiu. — Incepem să ne
andare per di là vi sporcare di fango cominciare ad an-
 plictisim. — Dacă tu nu 'l încurajez el nu va face absolut nimic. —
noiarci non lo incoraggiare farà assolutamente nulla
 Profesorul zice că tu nu prea înveți — Mă voiți plimba puținel și
dice troppo studiare — passeggiare un pochetto e
 apoi mă voiți întoarce a casă și mă voiți culca. — 'l am spus de
poscia — rientrare — mi coricare ti detto
 mai multe ori să lași în pace pe cățel. — Dacă intrați cu sila
pū volte che lasciare tranquillo il cagnolino entrare per forza
 vē va goni și va fi drept. — Tu restorni mercu călimara și-mi
cacciare giusto roversciare sempre
 pătezi cărțile și hainele. — N'avem de trebuință ca să ne sfătuiți. —
sporcare vestiti — bisogna che ci consigliare
 Pentru-ce nu mâncați? — Am mânca dacă ne ar fi poftă. — Cine
mangiare avere appetito chi
 ar săruta mâna de care a fost lovit? — Tu mă plictisești.
buciare mano da cui percosso annoiare

18. Citire și Traducere din românește în italienește.

POVEȘTEA UNUI OM LENEȘ (urmare).

«Dar mueți-să posmagii?» zise atunci leneșul cu jumătate de gură,

„Ma inzuppato è il biscotto?” disse allora il pigro a mezza bocca,

fără ca să se cărmiască din loc.

senza pur muoversi dal suo posto.

«Ce a zis?» întrebă cucoana pe săteni.

„Che ha detto?” chiese la signora ai contadini.

«Ce să zică», milostivă cucoană, răspuse unul, «ia întrebă,

„Che vuol che dica,” pietosu signora, rispose uno, „chi! domanda:

că: mueți-să posmagii?»

inzuppato è il biscotto?”

«Vai de mine și de mine!» zise cucoana cu mirare, «încă asta

„Poveretta me! poveretta me!” disse, la signora stupita, „una come questa

n'am auzit. Da el nu poate să și-i moaic?»

non ho mai intesa. Ma egli non può inzupparselo?”

«Auzi, mei leneșule, te prinzi să moi posmagii singur ori ba?»

„Senti, oh! poltronuccio, ti decidi d'inzuppare il biscotto da te oppur no?”

«Ba» răspuse leneșul, trageți mai bine tot înainte:

„Oh che!” rispose il poltrone, continuate pure a tirar innanzi per la vostra strada.

«ce mai atâta grijă pentru astă pustie de gură?»

a che tanto fastidio per questo fondo di bocca?”

(Urmează.)

I. CREANGĂ.

X. Verbele active de „conjugarea I^a”: timpurile compuse.

18. Deprindere gramaticală și versiune.

Anna, mi pare che qualcuno suonare (conj. perf.) — Guardare (perf. comp. 1. s.), ma non vidi nessuno. — Fino a che ora ballare (fut. II. 3. p.)? — Alle tre gl'invitati cominciare (ind. m. m. ca perf.) a partire. — Abbandonare (opt. perf. 3. p.) l'impresa se sperare (conj. m. m. ca perf. 3. p.) di ottenerne un buon profitto? — A chi parlare (perf. comp. 2. s.) di questo affare? — Ne parlare (perf. comp. 1. s.) ad un amico di mio fratello. — Noi desiderare (opt. perf.) che tu lavorare (conj. m. m. ca perf.) di più. — Spero che considerare (fut. II. 2. p.) bene il passo che stăte per fare. — Mia sorella lasciare (ind. m. m. ca perf.) il suo fazzoletto sulla finestra. — Non ho inteso finora che voi rinunciare (conj. perf.) alle vostre poco lodevoli abitudini. — Quest'uomo mi insultare (ind. perf.) ingiustamente: io non lo provocare (ind. perf.) mai. — Subito dopo ch'io lo aiutare (traj. remoto) nel miglior modo che potei mi volse le spalle.

18. Temă.

Ei povestiseră deja mamei noastre acest fapt. — Noi am fi lăudat
raccontare questo fatto lodare
 purtarea lor, dacă ar fi dat dovezi de serioşitate şi de silinţă în
condotta dato prove di serietà diligenza
 toate lucrurile. — Credeţi ca el să fi încercat a lucra singur? — Mi
ogni cosa credete provare lavorare da solo mi
 s'a spus că tu ai vorbit rău de mine. — Când intraşi, el nu încetase
si è detto parlar male di me entrare cessare
 încă de a scrie. — Dacă la întoarcerea mea de la Berlin voiţi fi uitat
ancora di scrivere al ritorno da Berlino dimenticare
 să îţi cumpăr cărţile, pe cari le ai dorit atâta, vei avea drept să
di acquistarti che — desiderare tanto ragione di
 fii nemulţumit de mine. — Dacă am fi trimis la el servitorul, nu
essere malcontento mandare da lui domestico
 l'ar fi găsit a casă. — Cum se poate ca ea să fi povestit aceasta
trovare in come può essere raccontare ciò
 surorii sale? — Am întâlnit pe copii d-voastră, întorcându- se
incontrare figliuoli che tornare (imperf)
 de la pension.
dal collegio

19. Citire şi Traducere din româneşte în italianeşte.

POVESTEA UNUI OM LENEŞ (urmare şi fine).

Atunci unul dintre sătenii zise cucoanei:

Allora uno dei paesani disse alla signora:

— Bunătatea Domniei-voastre, milostiva cucoană, dar de geaba

— *La bontà vostra (è grande), pietosa signora, ma invano*

mai voiţi a strica orzul pe găşte. Vedeţi bine, că nu-l ducem la
pensate di consumar l'orzo per le oche. Voi vedete bene, che non lo conduciamo alla

spânzurătoare numai așa de flori de cuc, să-î luăm năravul. Cum
forza solo con per passatempo, e per togliergli il vizio. Che

chitiţi? Un sat întreg n'ar fi pus oare mână de mână, ca să poată
credete? Un villaggio intero non si sarebbe forse ingegnato, di poterne

face dintr'insul ceva? Dar ai pe cine ajută? Doar lenea-i împără-
fare qualche cosa? Ma ne val proprio la pena? Posto che la pigrizia è sua

teasă mare, ce-ţi başi capul!

gran signora, invano ti scervelli!

Cucoana atunci, cu toată buna-voinţă ce avea, se lehămeteşte

La signora allora, con tutta la buona volontà che aveva, rinuncia all'idea

şi de bine-facere şi de tot, zicând:

della beneficenza e a tutto, dicendo:

«Oamenii buni, faceți dar cum v'a luminat Dumnezeu!»

„Galantuomini, fate dunque come Dio vi ha ispirato!”

Iar sătenii duc pe leneș la locul cuvenit și-i fac felul.

E i villici conducono il neghittoso al luogo destinato e gli fanno il fatto suo.

Și iacă! așa au scăpat și leneșul de sătenii și sătenii aceia

Ed ecco! in tal modo si son liberati e il pigro dai paesani e quei paesani da

de dinsul.

lui.

Mai poftescă de acum și alți leneși în satul acela, dacă le

Rēstin serviti! d'ora innanzi altri poltroni in quel villaggio, se ne

dă mâna și-i ține cureaua!

hanno voglia e coruggio!

I. CREANGĂ.

XI. Verbele intransitive de „conjugarea I.”: timp. compuse. *

19. Deprindere și versiune.

Non le pare che mio padre **invecchiare** (*conj. perf.*) assai in questi ultimi due anni? — Con chi **parlare** (*ind. perf. 3. p.*)? — Essa non **entrare** (*opt. perf.*) se avesse saputo che c'eravamo noi. — Se la măchina **scoppiare** (*conj. m. m. ca perf.*) guai a loro! — Și vede che non **pensare** (*ind. m. m. ca perf. 2. p.*) a ciò che stavate per fare. — Se aveți lăsciala apertă la gabbia, il canarino **volare** (*fiit. II.*) via. — Dopo che **abitare** (*trap. remoto, 1. p.*) Parigi alcuni mesi, ce ne andammo a Londra.

19. Temă

De cât-va timp încoace ați devenit melancolic: ce aveți? — Dacă

du qualche tempo in qua *malinconico*

n'ați mai găsit loc la teatru, înseamnă că veți fi intrat prea târziu. —

pîn

vuol dire

tardi

Dacă s'ar fi gândit n'ar fi făcut aceasta. — Se zice că cazanul ar

ci

fatto

cio

caldaia

fi plesnit. — Ele n'ar fi locuit Parisul, dacă părinții lor n'ar fi voit. —

(*conj. perf.*)

volere

* Verbele intransitive care arată mai mult o stare a subiectului, de cât o acțiune proprie șiă, precum:

I. *invecchiare* = a îmbătrâni, *diventare*

II. *crește* = a crește, *născere* = a se naște, *giacere* = a zăcea, ș. a.;

III. *guarire* = a se vindeca, *diveaire* = a deveni, *morire* = a muri, ș. a.

se conjugă la timpurile lor compuse cu auxiliarul *essere*: asemenea se conjugă cu *essere* acele intransitive care arată o mișcare materială făcută de către subiect, precum:

I. *andare* = a merge, *entrare* = a intra,

II. *cadere* = a cădea, *giungere* = a sosi,

III. *venire* = a veni, *partire* = a pleca.

Toate celelalte intransitive se conjugă cu *avere* (vezi pag. 407 al acestul Curs).

I verbi intransitivi i quali indicano piuttosto uno stato del soggetto, che un'azione proprio detta, come:

I. *deveni*, *scoppiare* = a plesni, ș. a.;

II. *zăcea*, ș. a.;

III. *muri*, ș. a.

și conjugano ai loro tempi composti coll'ausiliare *essere*; parimenti si conjugano con *essere* quegli intransitivi che accennano ad un moto materiale compiuto dal soggetto, come:

I. *sbura*, ș. a.;

II. *cobori*, ș. a.;

III. *esci*, ș. a.

Tutti gli altri intransitivi si conjugano con *avere* (vedi anche a pag. 407 di questo Corso).

Tu vorbeșii de niște păduri ce erau scoase în vinzare. — Dupe ce
alcuni boschi messi in vendita dopo che
 vulturul sbură pe virful acelei stânci, în zadar încercară să-l mai
âquila (trap. rem.) sulla cima di quella rupe invano ancora
 urmărim.
inseguirla

20. Citire și Traducere din românește în italienește.

VULPEA ȘI COCOȘUL.

La volpe e il gallo.

O vulpe, văzând pe un cocoș, stând pe o creacă, ar fi vrut
Una volpe, vedendo un gallo, appollaiato sur un ramo, avrebbe voluto
 să-l mănânce.
papparselo.

Cum să fac, își zise vulpea în gândul ei, ca cocoșul să se dea jos
Come fare, disse la volpe fra sè stessa, affinché il gallo scenda
 de pe creacă?
dal ramo?

O să-ți spun o minciună cât toate zilele de mare. Dragă co-
Gli dirò una bugia delle più grosse. Cavo gal-
 coșule, îi zise ea, am să-ți spun o veste bună. Răsboiul dintre
letto, gli disse, ho da darti una buona nuova. La guerra fra
 dobitoace încetează de azi înainte; s'au învoit cu toatele ca pe
gli animali cessa da oggi innanzi; si sono accordati tutti che per
 viitor să trăiască în pace. Câinele n'are să mai gonească pe iepuri;
l'avvenire vivranno in pace. Il cane non rincorrerà più le lepri;
 lupul n'o să mai mănânce la oi; noi vulpile n'o să mai facem
il lupo non darà più la caccia alle pecore: noi volpi non faremo più
 nici un rău găinilor. Dă-te jos, drăguță, să ne împrietinim. Vino,
nessun male alle galline. Scendi, varino, che ci rappacificiamo. Vieni,
 de! nu li prost! De ce te uiți așa sperios în toate părțile? —
sul non essere sciocco! Perché guardi così pien di paura da tutti i lati? —
 Nu că mi-e frică, respunse cocoșul, dar iată că vine vânătorul
Non è già ch'io abbia paura, rispose il gallo, ma ecco che viene il cacciatore
 cu câinii, și aceasta mă pune pe gânduri! — Atunci vulpea o rupse
coi cani, e ciò mi fu star sopra pensiero! — Allora la volpe si diede
 la fugă, de par că s'ar fi luat câinii după dînsa. — Ce fugi așa,
alla fuga, quasi che i cani si fosser messi ad inseguirla. — Perché fuggi così,
 cumătră vulpe, strigă cocoșul, pare-mi-se că s'a încheiat pace, și
comare volpe, gridò il gallo, mi pare che si sia conclusa la pace, e
 toate dobitoacele au să trăiască ca frații! — Da, da, zise vulpea,
che tutti gli animali debban vivere come fratelli! — Sì, sì, disse la volpe,

peacea s'a incheiat, dar se poate ca ăști câini să nu li aflat încă
la pace s'è conclusa, ma più darsi che costei cani non abbiano ancor saputo
 nimic despre aceasta.
nulla di ciò.

XII. Verbele active de „conjugarea II.“: timpurile simple.

20. Deprindere și versiune.

Egli non credere (*perf. simp.*) conveniente di scrivergli una
 seconda volta. — Chi temere (*opt.*) le minaccie di quello stolto? —
 Quando ricevere (*fiit. I. 2. s.*) il pacco che ti fu spedito? — Noi
 combattere (*imperf.*) pieni di ardore e di speranza. — Desidero
 che non gli accadere (*conj. pres. 3. p.*) disgrazie. — Perché non
 chiedere (*pres 2 s.*) al professore la spiegazione di questa frase? —
 Spendere (*imperat. 2. s.*) sempre meno di quanto guadagni e sarai
 ricco. — Se eglino conoscere (*conj. imperf.*) i loro torti, non
 pretendere (*opt. 3. p.*) una riparazione non dovuta. — Battere
 (*perf. simp. 1. s.*) alla sua porta, ma niuno venne ad aprirmi.

20. Temă.

N'ați scrie tatălui vostru dacă ați avea trebuință de bani? —
(scrivere) bisogno
 Se poate ca ei să creadă că D-voastră să fiți plecat. — Noi nu ne temeam
può essere siete partito — (temere)
 de nimic. — Citești cu glas tare. — De la cine primirăți aceste frumoase
 — *nulla (leggere) a voce alta da chi (ricevere) questi bei*
 flori? — In cas când ne ar cere să 'l imprumutăm cu bani, n'am
 fiori *qualora ci (chiedere) di prestargli del danaro non*
 refuza de a'l satisface. — Ei väd mai departe de cât noi. — Nu 'i
 (rifutare) *di soddisfarlo (vedere) più lontano di gli*
 veți permite să se ducă la această petrecere?
(permettere) di andare a questo divertimento

21. Citire și Traducere din românește în itallenește.

JUDECĂTORUL.

Il Giudice.

Un țeran intră în casa unui judecător, foarte trist, pentru o
Un contadino entrò in casa di un giudice, assai triste, per un
 întâmplare nenorocită, ce zicea că a pățit. — Ce este aceasta? il
avvenimento disgraziato, che diceva essergli occorso. — Che è ciò? gli
 întrebă judecătorul. — «Un taur al meu a surpat pe un boi al
chiese il giudice. — „Un mio toro ha abbattuto un boe di
 Domniei-tale, decî aş dori să știu, cum mă voi putea plăti de
Vossignoria, quindi desidererei sapere, in che modo potrò ripurare

această daună. — Ești un om foarte onest, 'i răspuse judecătorul, *questo danno.* — *Sei un galantuomo, gli rispose il giudice,* și nu vei imputa însuși a fi lucrul nedrept ca să 'ți iați un bou e non riterrai tu stesso esser cosa ingiusta ch'io ti prenda un bue din ai tăi. — Este prea cu dreptate, răspuse țeranul; însă ce am *dei tuoi.* — *È troppo giusto, rispose il contadino; ma che ho* zis eu?... Am făcut sminteală, că taurul Domniei-tale este care *io detto?...* *Ho fatto sbaglio, chè il toro di Vossignoria è (quello) che* a străpuns pe unul din boii mei. — De este așa, răspuse jude- *ha trafitto uno dei miei buoi.* — *Quand' è così, rispose il giu-* cătorul, apoi se schimbă procesul altmintrelea, că trebuie mai înteiți *dice, allora si cambia la causa altrimenti, poichè bisogna prima di tutto* să cercelăm lucrul, dacă.... O, vai mie! răspuse țeranul, eu vcd *che constatiamo la cosa, se.... Oh, misero me! rispose il cotandino io vedo* prea bine, că acest **dacă**.... n'ar fi de nevoie, când ai avea Dom- *benissimo, che questo se.... non sarebbe necessario, qualora avesse Vos-* nia-ta alăta dorință să dai dreptate, pre cât ai s'o capeți. *signoria tanta voglia di dar ragione, quanta ne ha per ottenerla.*

G. SÈULESCU.

XIII. Verbele active de „conjugarea II.”: timpurile simple.

21. Deprindere și versiune.

Chi **bèvere** (*perf. comp.*) il mio vino? — Io non gli **cèdere** (*opt. perf.*) il mio posto a nessun costo. — Se **sapere** (*conj. m. m. ca perf. 2. p.*) che Luigi era qui, non sareste venuto a vederlo? — Alcuni anni sono essa **tenere** (*ind. m. m ca perf.*) sotto la sua direzione un collegio di fanciulle. — Credo che essi non **volere** (*fiil. II.*) immischiarci nei suoi affari. — Può darsi che esse non **potere** (*conj. perf.*) venire. — Poscia che lo **ricevere** (*trap. remoto 3. s.*) in sua casa lo colmò di benefizi. — Non so s'egli **possedere** (*perf. comp.*) sempre la casa in cui abita. — Negò di **còmpiere** (*inf. perf.*) il misfatto.

21. Temă.

Cine a vèzut caietul meu de teme? — Dacă el ar li știut că 'l *quaderno di temi* (*sapere*) *lo* dojeniți, nu s'ar fi dus fără permisiunea D-voastre. — Noi am fi crezut (*sgridare*) — (*andare senza permesso*) (*credere*) că afacerea s'ar fi putut isprăvi alt-fel. — Nu vè vorbisem *affare* (*conj. imperf = potere*) *terminare altrimenti* *Le* despre aceasta, fiind-că mă temusem să vè offensez. — Probabil că *di* *ciò* *perchè* — *di* *offenderla* *probabilmente*

ei vor fi voit să impuie voința lor tutulor. — Or cât de mult să
 (volére) imporre voloutà a tutti per quanto
 fi primit, tot nu i se va fi plătit îndestul munca sa.
 (cu „avere“) mai gli — (cu „essere“) abbastanza opera

22. Citire și Traducere din românește în italienește.

ȚĂRANUL ȘI TÂLHARIILOR.

Il contadino e gli aggressori.

Un țeran se întorcea călare de la un bălciu. El avea chimirul
Un contadino se ne tornava a cavallo da una fiero. Egli aveva la cintura
 plin cu bani. Pe drum 'l apucă o ploaie așa de mare în cât 'l
piena di danaro. Per via lo colse una pioggia così forte che
 udă până la oase pe bietul om.

bagno fino alle ossa il pover uomo

«Mai bine ar fi fost, zicea el, ca Dumnezeuzi, care poate
„Meglio sarebbe stato, diceva egli, che il Padre Eterno, che può
 ploua orî când vrea, să nu fi mai plouat acum, ci la noapte.»
far piovere quando vuole, non avesse fatto piovere ora, bensì stanotte.

«În fine ploaia încetă, pre când țeranul ajungea aproape de
„Finalmente la pioggia cessò mentre il contadino giungeva vicino ad
 o pădure. Când fu prin mijlocul ei, văzu că es de după un colnic
una foresta. Quando fu nel mezzo di essa, vide sbucare da un'altura
 doi tâlhari cari i strigară să stea.

due aggressori che gli gridarono di fermarsi.

Atunci el dete drumul calului și fugi. Tâlharii cari aveau
Allora egli apronò il cavallo e fuggì. Gli aggressori che avevano
 puștele încărcate, voiră să dea; dar pulberea se udase de ploaie
i moschetti caricati, vollero tirare; ma la polvere s'era bagnata di pioggia
 și nu luă foc.

e non prese fuoco.

(urmează).

XIV. Verbele intransitive de „conjugarea II.“: timp. compuse.

22. Deprindere și versiune.

Il povero operaio **cadere** (*perf. comp.*) dal letto e si è rotta una gamba. — Mi **rincrescere** (*opt. perf. 3. s.*) assai se egli non **ottenere** (*conj. m. m. ca perf. cu „avere“*) quanto domandava. — Non Le pare ehe il mio bimbo **crèscere** (*conj. perf.*)? — (Quantunque mi **dolere** (*conj. m. m. ca perf. 3. s.*) di rispondergli con un rifiuto, non **potere** (*ind. m. m. ca perf. 1. cu „avere“*) agire altrimenti. — Ho guardato dappertutto ma non vidi dove **sedere** (*ind. m. m. ca perf.*). — Se **tacere** (*perf. comp. 2. s. cu „avere“*) tu, non **tacere** (*fiit. II. 3. s.*) Enrico.

22. Temă.

Accastă plantă n'ar fi crescut atâta, dacă n'ar fi fost udată
pianta (crescere = cresciuto) *tanto* (inaffiare)
 în fie-care zi. — Cine a șezut pe pălăria mea? — Sunt sigur că
 — *ogni giorno* *chi si* (sedere) *sul cappello* *certo*
 i va fi părut rău de a vă fi dat un asemenea răspuns. — Dacă ai
gli (spiacere = spiaciuto) *d'* *averli dato* *simile* *risposta*
 fi tăcut ar fi fost mai bine pentru toți cei l'alți. — Se zice că
 (tacere = taciuto) *miglio* *per* *tutti* *gli* *altri*
 ministerul să fi căzut. — Mi păruse rău de a'l refuza, însă mi
il ministero (cadere) *mi* (rimerscere) *dà dargli un rifiuto ma*
 cerea un lucru peste putință.
 (chiedere) *impossibile*

23. Citire și Traducere din românește în Italienește.

TĒRANUL ȘI TĀLHARIU (urmare).

Când țeranul eși din pădure, ridică ochii către cer și zise:
Quando il contadino uscì dal bosco, alzò gli occhi al cie'lo e disse:
 Dumnezeule! am murmurat în potriua ta și a ploaii, pentru că
Signore Iddio! ho mormorato contro di te e contro la pioggia, perché
 mi era greu să imblu; cu toate acestea ploaia a fost pentru
mi riusciva difficile camminare; e tuttavia la pioggia è stata per
 binele meu; căci, dacă timpul ar fi fost frumos, carabinele tâlha-
bene mio: poiché, se il tempo fosse stato bello, i moschetti degli ag-
 rilor ar fi luat foc, și ei nu numai că m'ar fi jefuit, dar
gressori avrebber preso fuoco, ed essi non solamente mi avrebbero depredato, ma
 poate că m'ar fi și omorit. Iartă-mă, Doamne! căci n'am știut
forse m'avrebbero anche ammazzato. Perdonami, Signore! chè non ho saputo
 ce zic; acum văz că ori-cari ar fi faptele tale, ele sunt
quel che dico; adesso vedo che qualunque sieno i tuoi fatti, essi sono
 tot-d'a-una demne de laudă. Cea ce noi credem că este rău, mai
sempre degni di lode. Ciò che noi crediamo che sia male, per
 adese ori este un efect al bunătăței tale, care știe să prefacă
lo pū è un effetto della tua bontà, che sa cambiare
 chiar răul în bine-facere.
perfino il male in beneficio.

XV. Verbele de „conjugarea III.”: în O timpurile simple.

23. Deprindere și versiune.

Io **cucire** (*pres.*) una cannicia per mio fratello. — L'oste ci **servire** (*perf. simp.*) un buonissimo pranzo. — Credi tu ch'essi ci **sequire** (*conj. pres.*) încăra? — La sorpresi mentre **aprire**

(*imperf. 3. s.*) l'armadio. — **Offrire** (*imperat. 2. s.*) una sedia al signore. — Chi non **applaudire** (*opt.*) questa distinta attrice? — Si **coprire** (*imperat. 3. s.*) bene, ché fa molto freddo. — Quando esse **sentire** (*fiit. I.*) ch' Ella é giunta, proveranno gran piacere. — Se non **avvertire** (*conj. imperf. 2. p.*) il cocchiere, vi toccherrebbe d'andar a piedi fino alla stazione. — Può darsi ch'essa **partire** (*conj. pres.*) domani. — **Dormire** (*imperat. 2. s.*) in pace! — **Perché fuggire** (*pres. 3. s.*)?

23. Temă.

Aș dormi puțin: mă simt obosit. — V'ar plăcea ca el să vă
 (dormire) un poco mi sento stanco (piacere) (offrire,
 ofere de a'l însoți până la Roma? — Dacă el nu mă înștiința,
 cong. imp.) di accompagnarlo fino a (avvertire)
 aș fi făcut această mare greșală. — Pentru-ce nu acoperi cu o mu-
 commesso questo grave errore (coprire) tela
 șama aceste lăzi? — Aplaudarăm cu toată inima aceste vorbe, care
 cercata queste cose (applaudire) di tutto cuore parole che
 arătau un om iubitor de țara sa. — Auzii un sgomot in odaia
 (dimostrare) amante paese (udire) rumore stanza
 de alături. — Nu cred ca el să vă ofere mai mult. — El vă va servi
 vicina (offrire) di più (servire)
 in mod cel mai credincios. — Urmează-ți drumul pe care l'ai apucat.
 colla maggior fedeltà (seguire) — via per la quale ti sei messo

24. Citire și Traducere din românește în Italianește.

SIMPATIA. ANIMALELOR.

Simpatia fra animali.

O dată o femeie bătrână avea o pasăre, pe care adesea ori
 Una volta una vecchia aveva un uccello, che spesso volte
 o slobozia din colivie, după ce mai întoiu da pisica afară din
 liberava dalla gabbia, dopo aver prima di tutto messo il gatto fuori di
 casă. Intr'o zi pasărea, mâncând fărâmituri de pâine de pe
 casa. Un giorno l' uccello, mentre mangiava (delle) briciole di pane su di
 un covor așternut jos, pisica, care intrase pe ușa rămasă din
 un tappeto disteso a terra, il gatto, che era entrato dall'uscio rimasto per
 întemplare deschisă, de o dată se repezi asupra păsăricei și apu-
 caso aperto, ad un tratto si gittò sull' uccellino, e affer-
 când-o de mijloc cu gura, sări cu densa pe masă, mormăind
 randoto a mezzo il corpo colla bocca, saltò con esso sulla tavola, miagolando
 și sbârlindu-și părul. Femeia bătrână inspăimântată a socotit, că
 e urricciando il pelo. La vecchia donna spaventata credette, che
 pasărea ar fi pierdută. Indată însă, spre mirarea și bucuria ei, văzu
 l' uccello fosse perduto. Subito però, con sua meraviglia e gioia, vide

că pisica nu vătămase paserea nici de cum, ci numai o ținea
che il gatto non aveva fatto male (al) l'uccello menomamente, e solo lo teneva
 prinsă spre a o scăpa de ghiarele unui cotoiū strein, ce o pândea
stretto per salvarlo dagli artigli di un braccio forestiero, che lo guatava
 la uşe. Indată după ce cotoiul a fost dat afară, pisica se cobori
dall'uscio. Săbitu dopo che il braccio fu messo fuori, il gatto scese
 incet de pre masă și puse paserea nevătămată pe covor.
adagio dalla tavola e depose l'uccello incolume sul tappeto.

XVI. Verbele de „conjugarea III.” în ISCO: timp. simple.

24. Deprindere și versiune.

Se non finire (*ind. pres. 2. s.*) il tuo dovere non vai a passeggio. — Non credo ch'egli ferire (*conj.*) il suo avversario. — lo patire (*ind. pres.*) assai più il freddo. — Dicono che essi abbellire (*conj. pres.*) la casa col danaro guadagnato alla lotteria. — Il tempo guarire (*ind. pres.*) le piaghe del cuore. — Ingentilire (*imperat. 2. s.*) i tuoi costumi se vuoi essere ben accetto ovunque tu vada. — Non capire (*ind. pres. 1. s.*) come essi ardire (*conj. pres.*) parlarei dopo quanto è accaduto. — Questi scolari concepire (*ind. pres.*) difficilmente quanto vado loro spiegando. — Essi agire (*ind. pres.*) così per tuo bene. — Obbedire (*imperat. 2. s.*) alle leggi del tuo paese. — Non credo che queste rose fiorire (*conj. pres.*).

24. Temă.

Ori-care bun cetățian se supune legilor țerei sale. — Nu cred
ogni buon cittadino — (obbedire) alle leggi del proprio paese
 ca el să se vindece. — Nu înțeleg această frază. — Suleră mai bine
 — (guarire) (capire) *questa frase (patire) piuttosto*
 o ofensă nedreaptă, de cât să ofensez tu chiar cu dreptate. — Să nu
ingiuria ingiusto anzichè offendere magari con ragione
 îndrăznească de a se apropia! — Ei lucrează fără cuget și prin urmare
(ardire) di avvicinarsi (agire) spensieratamente e pereò
 în potruva intereselor lor. — Este prea târziu pentru ca acești pomi
contro interessi troppo tardi perchè questi alberi
 să mai înflorească.
 (florire)

25. Citire și Traducere din românește în italianește.

LEUL LA BĂTRÂNEȚE.

Il leone nella vecchiaia.

Un leū ajuns în adânci bătrânețe, zăcea la gura peșterei sale
Un leone giunto alla decrepita vecchiaia, giacera alla bocca della sua tana
 și-și aștepta moartea. Fiarele pentru care el fusese până aci o
e aspettava la morte. Le fiere per le quali egli era stato fin qui uno

spaimă înfloritoare, nu-l plângea, ci din potrivă se bucură,
spavento terribile, non lo compiangevano, ma all'incontro si rallegravano,
 că au să scape de densul. Unele dintre ele, pe care le supărase mai
 di poter liberarsi da lui. Alcune di esse, ch'egli aveva inquietato mug-
 mult, voia acum să-și resbune. Vicleana vulpe il amăra cu
giornente, volevano ora vendicarsi. L'astuta volpe lo amareggiava con
 vorbe mușcătoare; lupul îi zicea în față injurăturile cele mai groase;
parole mordaci; il lupo gli diceva sulla faccia gl'insulti più atroci:
 bou! 'l împunse cu coarnele; porcui selbatic 'l răni cu colți sei,
il lupo lo trafisse colle corna: il singhiale lo ferì colle sue zanne,
 până și măgarul îi trânti o lovitură de picior. Numai nobilul cal
 e fin unco l'asino gli menò un calcio Solo il nobile cavallo
 nu 'i zicea nimic, de și leul îi sfâșiasc nu de mult pe
 non gli diceva nulla, quantunque il leone gli avesse sbranato non ha guari sua
 mama sa. «Dar tu nu o să-I dai vre o lovitură de copilă? in-
madre. „Ma tu forse che non gli darai un calcio?“ do-
 trebă măgarul pe cal. — «Este mișelie, prietine, respunse aceasta,
mandò il somaro al cavallo. — „È villà, mio caro, rispose questi,
 ca să ne resbunăm pe un vrăjmaș ajuns în nenorocire.
il vendicarsi di un nemico caduto in disgrazia.

XVII. Verbele de „conjugarea III.“ în O sat ISCO: timp. simple.

25. Deprindere și versiune.

Io **abborrire** (*ind. pres.*) i mentitori. — Questo muro **assorbire** (*ind. pres.*) tutta l'umidità. — Perché non **applaudire** (*ind. pres.*) anche tu? — Essi vi **avvertire** (*ind. pres.*) di non aspettarli più. — Tu **mentire** (*imperat.*)! — Non v'ha dubbio che egli non **pervertire** (*conj. pres.*) tutti coloro che lo frequentano. — **Nutrire** (*imperat. 3. s.*) pure buone speranze, se vuole. — Non **inghiottire** (*imperat. 3. p.*) quei cibi così caldi, signorine! — Scrivèro a mio padre che non è vero che costui **languire** (*conj. pres.*) nella miseria.

25. Temă.

El nu minte. — Nu este imposibil ca lemnul să absorbe toată
(mentire) .impossibile legno (assorbire) tutta
 umezeala. — Nenorocitul se hrănește cu nădejdea. — Pentru ce înghiți
l'umidità infelice si (nutrire) di speranza (inghiottire)
 tot de odată atâta apă? — Urește pe trădătorii patriei! — Ei
tutto ad un tratto tanta acqua (abborrire) traditori patria
 aplaudă ori-ee prostie care iasă din gura acestuia. — Este
(applaudire) qualunque sciocchezza che esce dalla bocca di costui
 dureros ca ei să conrupă moravurile lor.
doloroso (pervertire) costumi

26. Citire și Traducere din românește în Italianește.

ȚIPARUL ȘI ȘARPELE.

L'anguilla e il serpe.

«Uită-te puțin la mine» zise un șarpe către țipar: «nu sunt eu
„Guardami un pochino” disse un serpe all'anguilla: „non sou io
 un animal frumos? Ai văzut tu vre-odată o piele mai frumoasă
un bell'animale? Hai veduto tu mai una pelle più bella
 de cât a mea? Și pielea ta este lucioasă, dar a mea este și
della mia? Anche la tua pelle è lucate, ma la mia è ad un tempo
 lucioasă și frumoasă! — «Poate spui adevărul, răspuse țiparul,
lucente e bella!» — „Forse tu dici vero, - rispose l'anguilla,
 dar cum se întâmplă, cumetre șarpe, că toată lumea evită frumu-
ma come va, compare serpe, che tutti evitano la tua bel-
 seșea ta, și când vede prin iarbă pielea ta cea pestriță se spe-
lezza e quando vedono fra l'erba la tua pelle screziata si spaven-
 riă și fuge?» — «O vază și ieți aceasta, î zise șarpele, dar pentru ce
tano e fuggono?» — „Lo vedo anch'io questo, te disse il serpe, ma il perchè
 nu știi.» — «Eu însă o știu, zise țiparul, și toți o știu asemenea.
non lo so.» — „Io però lo so, disse l'anguilla, e tutti lo sanno del pari.
 Tu lucești pre din afară, dar pe din năuntru ești venin și fiere.
Tu splendi al di fuori, ma al di dentro sei veleno e fiere.

XVIII. Verbele active de „conjugarea III.": timp. compuse.

26. Deprindere și versiune.

Non **sentire** (*perf. comp. 2. p.*) ciò che è accaduto ieri in città? — Se **seguire** (*conj. m. m. ca perf. 3. s.*) il mio consiglio, ora sarebbe contenta. — Chi vi **ferire** (*ind. m. m. ca perf.*)? — Permetterò loro di uscire soltanto quando **finire** (*fil. II. 3. p.*) di scrivere i loro compiti. — Si dice che le guardie **inseguire** (*conj. perf.*) i malfattori fin oltre il confine. — **Patire** (*opt. perf. 2. p.*) una simile offesa senza domandargli soddisfazione? — Dopo che ci **servire** (*trap. remoto, 3. s.*) si ritirò.

26. Temă.

Nonorocita femeie a fost părăsită de aceia pe care o hrănise
misera donna (abbandonare) da colui che — (nutrire)
 cu laptele său. — Cred că el să fi isprăvit de a citi jurnalul. — Noi
lutto (finire) leggere giornale
 am fi unit eforturile noastre cu ale voastre, pentru a l face mulțumit. —
(unire) sforzi ai furbo contento
 Poate l vor fi urmărit mai mult de patru ciasuri. — Ea a servit în
(inseguito) per più di quattro ore (servire)

această casă timp de trei ani. — Dacă Michelangelo n'ar fi sculptat
durante — tre anni (sculpture)
 de cât statua lui Moise, aceasta ar fi destul pentru gloria sa
che statua del Mosè, questa (bustare) *alla sua gloria*
 nemuritoare.
immortale

27. Citire și Traducere din românește în italienește.

LEUL MISERICORDIOS.

Il leone misericordioso.

O data, scăpând un leu din grădina zoologică din Florența,
Una volta, essendo fuggito un leone dal giardino zoologico di Firenze,
 alerga prin oraș. Toată lumea, de frică, fugia în toate părțile și
percorreva la città. Tutta la gente, spaventata, fuggiva da ogni parte e
 căuta să intre ori-unde, numai să scape.
cercava di entrare in qualunque sito, pur di salvarsi

O biată femeie, vrând să intre și ea mai iute într'o curte,
Una povera donna, volendo entrare anch' essa più presto in un cortile,
 scăpă copilul care 'l ținea în brațe. Numai de cât leul 'l
lasciò sfuggirsi il bimbo che teneva in braccio. Inimantente il leone lo
 apucă cu gura de vestminte și vru să se ducă cu densul. Mama
afferrò per le vesti e volle andarsene con esso. La madre
 însă, desperată, se repede către fierosul animal, și, apucând copilul,
però, disperata, si slancia verso il feroce animale, e, afferrando il bimbo,
 începu a striga: o leule, leule, lasă-mi copilul!
cominciò a gridare: o leone, leone, lasciami il bambino!

Leul 'și aținti ochii asupra ei: strigătele, plânsetele și căutătura
Il leone fermò gli occhi su di lei: le grida, il pianto e lo sguardo
 bietei mame avură atâta putere, încât fiara selbatică lăsa copilul
dell' infelice madre ebbero tanto potere, che la belva feroce lasciò il bimbo
 și se duse pe aci în colo.
e se n'andò altrove.

Nenorocirea și desperarea au dar o expresiune ce o înțeleg
La sventura e la disperazione hanno dunque un' espressione che comprendono
 și fiarele cele mai selbatică.
anche le fiere più selvagge.

XIX. Verbele intransitive de „conjugarea III.“: timp. compuse.

27. Deprindere și versiune.

Se avessero chiamato il medico in tempo, forse non morire
(opt. perf. — part. morto). — Se venire *(conj. m. m. ca perf. 2.*
p. — part. venuto) anche voi, ci divertire *(opt. perf. 1. p.)* di

più. — Non potevo informarvi di cosa ch'io non **udire** (*ind. m. m. ca perf.*). — A che ora **uscire** (*ind. perf. 2. s.*)? — Come **dormire** (*ind. perf. 3. s.*)? — Appena essa **guarire** (*trap. remoto*), ricominciò a frequentare i teatri e i balli. — Che **divenire** (*opt. perf. 2. s. — part. divenuto*) senza il suo aiuto? — Io credo che essi **partire** (*fiit. II.*). — Temo ch'esse ci **sentire** (*conj. perf.*) ridere.

27. Temă.

Abia eşisem când incepu să plouă. — Dupe ce auzii despre
appena (uscire) *(cominciare)* a *piovere* (*trap. rem*) di
 ce era vorbă pleacă. — Nu v'ați fi vindecat nici într'un an, dacă
che si trattava (partire) *neppure dopo un anno*
 n'ați fi chieamat un alt doctor. — Dacă noi am fi plecat cu o septē-
(chiamare) *medico* (*partire*) — *setti-*
 mană mai înainte, ar fi fost mult mai bine. — Va fi venit cam pe la
mana *prima* *molto meglio* (*venire*) *circa alle*
 șase. — Unde ați dormit? — Se zice că mai mult de o sută de
sei *dove* (*dormire*) *più* *di* — *cento* —
 persoane au murit inecate.
persone (*conj. perf.*) *annegate*

28. Citire și Traducere din românește în italienește.

PROVERBI ITALIANI.

Volere è potere.
 La via diritta è sempre la migliore.
L'esperienza è madre di scienza.
 La superbia è figlia dell'ignoranza.
 La speranza è il pane dei miseri.
 Chi non risaia non rósica.
 Il mattino ha l'oro in bocca.
 Fin che c'è fiato c'è speranza.
 Chi sta bene non si muova.
 La farina del diavolo va in crusca.
 Dov'è ita la nave, vada il navicello.
 Chi troppo vuole nulla stringe.
 Meglio è fringuello in man che tordo in frasca.
 Malinconia non paga un débito.
 Batti il ferro fin ch'è caldo.
 — Chi fa falla e fallando impara.
 Del senno di poi ne son piene le fosse.
 Calamità scopre amisti.
 — Baglio d'ásino non arriva in cielo.
 Chi ama teme.
 — Moglie e buoi dei paesi tuoi.
 Quando la volpe non può arrivare all'uva, dice che è acerba.
 — Chi va a caccia senza cane torna a casa senza lepre.
 Chi troppo tira, la corda si strappa.

PROVERBE ITALIENEȘTI.

Voiește și veți putea.
 Drumul cel drept este tot-d'auna cel mai bun.
 Experiența este mama științei.
 Fudulia este fica ignoranței.
 Speranța este hrana nenorociților.
 Cine nu rischează nu capătă nimic.
 Dimineața are aur în gură.
 Până ce e suflare o speranță.
 Cine e bine să nu se miște.
 Averea rău dobândită nu produce nici un folos.
 Unde s'a dus mia ducă-se și suta.
 Cine vrea prea mult nu va avea nimic.
 Mai bine acum un ou de cât mâine un boț.
 Intristarea nu plătește nici o datorie.
 Să bați fierul până-ți cald.
 Cine face greșește, dar greșind învață.
 Ori-cine știe să consilieze când nu mai e de trebuință.
 Prietiniți sinceri se cunosc în adversitate.
 Vorbele proaste nu ating pe înțelept.
 Cine iubește se teme.
 Alege-ți boii și nevasta din țara ta.
 Când vulpea nu ajunge la struguri, zice că sunt verzi.
 Cine să duce la vânat fără câine, se întoarce fără iepure.
 Cine e prea zelos capătă necazuri.

XX. Verbele pasive.

28. Deprindere gramaticală și versiune.

L'oratore **ascultare** (*perf. simp.*) con molta attenzione. — (li scolari **sgridare** (*ind. perf. comp.*) dal maestro, per la loro negligenza. — Essi **cacciare** (*opt. perf.*) in bando, senza la protezione del principe. — La campana non (**udire** *fiit. II.*): — Non credo che questa casa **vendere** (*conj. perf.*). — Altra volta tu **stimare** (*ind. imperf.*) assai più che adesso. — Voi **punire** (*fiit. I.*) per la vostra insolenza. — Se io **ricevere** (*conj. m. m. ca perf.*) male, non ci sarei più tornato.

28. Temă.

Cine a fost ascultat astăzi la școală? — El nu va fi crezut
(interrogare) *oggi alla scuola* (credere)
nici chiar de amicii săi. — Dacă tu ai fi fost consiliat să faci aceasta,
neppure dai (consigliare) *di far cio*
ar trebui să te hotărăști. — El este gonit din toate părțile. — Nu
dovresti deciderti (cacciare) *da ogni luogo*
erați ajutați de părinții noștri? — Școlarii ar fi fost pedepsiți dacă
(ajutare) *dai* (punire)
ei ar fi lipsit de la școală. — Când fu vindută această casă? —
(mancare) *dalla* (vendere)
Caută să fi stimat de toată lumea.
(cercare) *di (inf. perf.) da tutti*

29. Citire și Traducere din românește în italienește.

2. PROVERBI ITALIANI.

Chi va piumo, va sano e va lontano
Il diavolo non è brutto come lo si dipinge.
Non tutto il male vien per nuocere.
Chi fa la casa in piazza o la fa alta o la fa bassa.

— *In terra di ciechi beato chi ha un occhio.*
Amico di tutti e di nessuno è tutt'uno.

Chi si fa pecora il lupo lo mangia.
Il lupo perde il pelo ma non il vizio.
Aspetta cavallo che l'erba cresca.
Chi la fa l'aspetta.
A caval donato non si guarda in bocca.
Non è tutt'oro quel che riluce.
Bisogna far il passo secondo la gamba.

Chi è in difetto è in sospetto.
Le bugie hanno le gambe corte.
Corvi con corvi non si edvan gli occhi.
Chi meno spende più spende.
Non v'è più bel messo che se stesso; — chi vuole vada e chi non vuole mandi.
Nutri la serpe in seno ti renderà veleno.

PROVERBE ITALIENEȘTI.

Cine merge încet, merge sănătos și departe.
Dracul nu e urit precum se crede.
Nu tot răul se întâmplă în paguba noastră.
Cine exprimă în public ideile sale se expune la tot felul de critice.
În țara orbilor chiorii sunt împărați.
Cine e prietin cu toată lumea nu e prietin niminuia.
Cine se face miel, lupul 'l mănâncă.
Lupul 'și pierde perul, năravul ba.
Să trăești, murgule, să paști iarbă verde.
Cine face i se face.
Calul de dar nu se caută la dinți.
Nu tot ce lucește este aur.
Să nu întinzi picioarele mai mult de cât 'ți e plapuma.
Cine e vinovat trăește infricoșat.
Urciorul nu merge de multe ori la apă.
Corb la corb nu scoate ochii.
Cine se scumpește mai mult cheltuște.
Nimini nu face mai bine treburile sale de cât el însuși.
Hărănește șarpele în sin și 'ți va da venin.

Chi fu scottato dall'acqua calda ha paura della fredda.

Acqua cheta vermi mena.

Acqua che corre non porta veleno.

Chi bene comincia è alla metà dell'opera.

Chi ha fretta indulgi.

Chi tocca la pece s'imbratta.

Si pigliamo più mosche con una gorea di miele che con un barile d'aceto.

Chi si scusa s'accusa.

Cine a fost fierț de apa caldă e frică și de a rece.

Apa liniștită aduce viermi.

Apa curgătoare nu aduce otravă.

Cine începe bine a făcut pe jumătate luera

Cine e grăbit să nu se prea grăbească.

Cine umblă la păcură se umple.

Se prind mai multe muște cu o picătură de miere de cât un butoiu de oțet.

Cine se scuză se acuză.

XI. Verbele reflexive.

29. Deprindere gramaticală și versiune.

Io rallegrarsi (*opt. perf.*) con lui se avesse fatto un bell'esame. — Perché non vestirsi (*ind. pres. 2. s.*) — Essi non lavarsi (*ind. m. m. ca perf.*) ancora quando li chiamai. — Ricordarsi (*imperat. 2. p.*) di quanto vi ho detto. — Sarebbe ingiusto se egli lagnarsi (*conj. imperf.*) di me. — Non credo ch'essa accorgersi (*conj. perf.*) di ciò. — Pentirsi (*imperat. 3. s.*) e poi gli perdonerò. — Voi correggersi (*fil. I.*) troppo tardi. — Decidersi (*opt. pres. 1. s.*) a fargli questo favore se credessi che gli fosse di qualche giovamento. Se foste venuto al circo equestre divertirsi (*opt. perf. 2. p.*) assai.

29. Temă.

Nu v'aduserăți aminte de mine? — Bucurați-vă, copii mei, mâine
 (ricordarsi) di me (rallegrarsi) ragazzi domat-
 dimineată veți primi hainele cele noi — Domnule profesor, vă rog,
 (ricevere) restiti nooci signor professore La prego
 corijați-mi tema: ved că sunt mai multe greșeli. — Dacă v'ați
 (coreggere) (accorgersi) ri parecchi errori
 fi hotărîți mai înainte, lucrul ar fi de mult isprăvit. — El nu
 (decidersi) prima la cosa da molto tempo terminata
 s'a indreptat nici odată. — Spălați-vă mânele, și pieptenați-vă perul.
 (correggersi) giammai (lavarsi) (ravviarsi) capelli

30. Citire și Traducere din românește în italienește.

3. PROVERBI ITALIANI.

Chi va a cavallo in gioventù va a piedi in vecchiaia.

Chi nasce lupo non muore agnello.

A ogni uccello suo nido è bello.

Chi va col lupo impara ad urlare.

Chi mal s'èmina mal raccoglie.

Dimmi con chi vai e ti dirò chi sei.

L'occhio del padrone ingrassa il cavallo.

Altro è correre altro è arrivare.

La parola è d'argento il silenzio è d'oro.

Un bel tacer non fu mai scritto.

PROVERBE ITALIENEȘTI.

Cine risipește în tinerete va fi sărac în bătrânețe.

Cine se naște lup nu va muri miel.

Fie-căruiia 'i place cuilul seui.

Cine merge cu lupul învață să urle.

Cine samănă rău tot rău culege.

Spune-mi cu cine te aduni, și 'ți voiți spune cine ești.

Ochiul stăpânului ingrasă calul.

Nu servește la nimic a alerga; e destul să ajungi la timp.

Vorba e de argint, tăcerea e de aur.

Nimiri nu s'a căut vre-o dată de a fi tăcut.

- Non inmisciarti negli affari altrui.
 Il bel tempo non dura sempre.
 — L'ozio è il padre dei vizi.
 Chiave d'oro apre ogni porta.
 — Chi guarda ad ogni nicolo non fa mai viaggio.
 Dal detto al fatto c'è un gran tratto.
 — Chi dà subito dà due volte.
 Ogni simile ama il suo simile.
 — Albero spesso trapiantato, mai di frutti è caricato.
 Un fiore non fa ghirlanda.
 Chi non ha cervello abbia gambe.
 Corpo satollo non crede al digiuno.
 — La lingua batte dove il dente duole.
 Dio non paga il sabato.
 Il fine loda l'opera.
 La fine loda l'opera.
- Nu băga lingura unde nu 'ți fierbe oala.
 Timpul frumos nu ține mereu.
 Lenevia e muma vițiilor.
 Cheia de aur deschide ori-ce poartă.
 Cine se nită la ori-care nor, nu călătorește nicî o dată.
 De la zicere la fapt este mult de alergat.
 Cine dă îndată dă indoit.
 Fie-care iubeste pe aproapele seû.
 Arborele prea des mutat cu fructe multe nicî o dată nu e încărcat.
 Cu o floare nu se face primăvară.
 Unde nu-î cap, vaî de picioare !
 Cine e sătul nu crede celnî hămând.
 Fie-care vorbește de cea ce 'l doare.
 Nicî o faptă fără plată.
 Scopul laudă munca.
 Sfirșitul laudă munca.

XXII. Verbele nepersonale.

30. Deprindere gramaticală și versiune.

Piovere (*ind. pres.*)? — În questo momento no, ma prima di sera **piovere** (*fiit. I.*) — È vero che in campagna **grandinare** (*perf. comp.*)? — Se **nevicare** (*conj. m. m. ca perf.*) andremmo a caccia. — Quanto danaro gli **bisognare** (*ind. perf. comp.*) pel viaggio? — Mi **dispiace** (*ind. pres.*) di non potervi servire. — A che ti **giovere** (*opt. perf.*) ciò? — Non avete inteso se **accadere** (*conj. perf.*) una disgrazia? — Non ti **sembrare** (*ind. m. m. ca perf.*) d'aver inteso un rumore? — Questo mi **bastare** (*ind. pres.*).

30. Temă.

Căt postav vè trebue? — Când am venit ningea. — Ar fi trebuit
quanto panno (ocorrere) *quando* (venire) (bisognare)
 să mergem la gară. — Mi se pare că mâine e sêrbătoare. — Dacă
che andassimo alla stazione (sembrare) (*conj.*) *festu*
 ar fi plouat n'am fi eșit. — După prânz probabil că va grindina. —
(uscire) *dopo pranzo* —
 Fulgeră. — Mie 'mî ar ajunge un sfert de averea sa. — 'Mi a părut
(lampeggiare) *a me* (bastare) *un quarto* *sustanza* *spiavere*
 foarte rău că nu eram a casă când doamna-voastră ați fost la mine.
issai *di non essere stato in casa* *Ella* *lu me*